

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

februari 2014 | jaargang 18 | #02

Noordrand woedend

Versoepeling windnormen

Over vijftig jaar faciliteiten

De strijd is gestreden

Repair Café

Samen spullen herstellen

Mobiel blijven, is noodzaak

+ AGENDA

Studio Orka met *Zoutloos*

i

Gepensioneerde postbode
Jef Fleurus (66) uit Vlezenbeek werd
vorige maand door Jozef Schaumans
aangeduid om *deketting* voort te zetten.

‘Gelukkig zijn en gezond blijven’

Sinds 1971 woont Jef Fleurus met zijn echtgenote Irène Van der Heyden naast de gekende brouwerij Lindemans op de Lenniksebaan in Vlezenbeek, een van de vijf deelgemeenten van Sint-Pieters-Leeuw. ‘Vlezenbeek is mijn thuisdorp dat ik nooit wil verlaten. Hier ben ik opgegroeid en ben ik tot in 2006 postbode geweest. Ik heb het geluk gehad om thuis, maar toch buiten te kunnen werken. Ik ken het dorp door en door, want ik was er vanaf 1964 postbode. Eerst werkte ik in Beersel, dan in Vlezenbeek. Ik moest zelfs de brieven bij mij thuis aan de Konijnenstraat bezorgen, waar ik ook ben geboren.’

Tijden veranderen

‘Ik bedeelde de post in Vlezenbeek met vier postbodes voor zo’n 700 brievenbussen. Vandaag zijn er twee postbodes die de briefwisseling in zo’n 1.100 brievenbussen van Vlezenbeek moeten bezorgen. Nu mogen ze daarvoor een bromfiets inzetten; wij deden alles met de fiets. De job was ook heel anders. Je kende de mensen persoonlijk. Ik ging voor oude mensen, die moeilijk te been waren, naar de apotheker medicijnen halen of naar de bakker om brood; vandaag hebben de postbodes die tijd niet meer. Dat vind ik spijtig, want ten slotte had de postbode ook een sociale functie.’

‘Maar alles evolueert, zo ook in Vlezenbeek. Dat hier meer appartementen en nieuwbouwwoningen zijn bijgekomen, is een evolutie die zich zowat overal in de Rand doorzet. Je ziet ook de buurtwinkels zoals de bakker, beenhouwer en kleine kruidenier verdwijnen. Gelukkig zijn er nog wat cafés, al slinkt ook het aantal herbergen zeer snel. Vroeger waren hier veertig cafés, vandaag nog drie. Alle cafés

worden een winkel of worden omgevormd tot appartementen. Je kan het de cafébazen niet kwalijk nemen. Een café, dat is heel hard werken. Mijn vrouw Irène heeft achttien jaar café De Linde uitgebaat. Dat is daarna overgenomen door onze zoon, die nu een frituur is begonnen vlakbij dat café.’

Schoonheid

‘Ondanks al die veranderingen is het hier goed wonen. Samen met een vriend wandel ik vaak via prachtige veldwegen naar Dilbeek. Veel mensen zien de schoonheid van die wegjes en de open ruimte niet. Voor ons is dat genieten en tot rust komen, zelfs al wagen we ons eens aan een grotere wandeling. We wandelen vooral in de winter, want in de zomer ben ik dagelijks met mijn duiven bezig. Ik heb er 150. Dat is een voltijdse bezigheid. Ik combineer mijn hobby met het voorzitterschap van *Recht voor Ieder*, de duivenvereniging van Gooik. Het is hier goed leven in Vlezenbeek, maar de bevolking verandert wel. Ik zie rondom mij dat leeftijdsgenoten of oudere mensen die ik goed ken, komen te overlijden. Dat maakt dat mijn dorp voor mij anoniemer is geworden, maar toch blijf ik rond de kerktoeren hangen. Ik wil gelukkig zijn en gezond blijven, en Vlezenbeek en mijn thuis bieden alles om dat waar te maken.’

TEKST Joris Herpol ■ FOTO Filip Claessens

i In onze rubriek *deketting* laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de *deketting* voort mag zetten.

13

AGENDA BINNENIN

Zeven knopen rugwind

04 De strijd is gestreden

De faciliteiten bestaan vijftig jaar, maar deze gouden bruiloft werd amper gevierd. Geen herdenkingen, studiedagen, toespraken of klokken-gelui. In 2013 wou blijkbaar niemand aan de taalwetgeving van 1963 herin-

FR nerd worden. Dat doen wij dus nu met een ruime terugblik.

10 Kunst speelt een belangrijke rol

‘Wij maken kunstenaars wegwijs in zakelijke aangelegenheden. We maken hen duidelijk hoe ze zich op een goede, kwaliteitsvolle en professionele manier kunnen organiseren. Daar komt heel wat bij kijken.’ Jan Timmermans uit

DE Dilbeek werkt tien jaar bij het Kunstenloket.

26 Franse cultuur op smaak gebracht in Brussel

De Alliance Française in Brussel geeft taalcursussen Frans, maar dit cultuurhuis brengt ook mensen van allerlei nationaliteiten samen en verbindt hen via taal en cultuur. Op deze plek in het centrum van Brussel tref

DE je een microkosmos aan van onze multiculturele wereld.

02 ■ deketting

06 ■ vanassetotzaventem

09 ■ mijngedacht

16 ■ bouwwerk

24 ■ opstap

25 ■ dekijker

26 ■ natuurlijk

29 ■ kwestievansmaak

30 ■ oogvoorderand

32 ■ gemengdegevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofdredactie** Geert Selleslach | **Eindredactie en coördinatie** Ingrid Laporte | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Filip Claessens en David Légrève | **Druk** Dessain, Mechelen | **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.randkrant.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | Uit in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Over vijftig jaar faciliteiten

De strijd is gestreden

De faciliteiten bestaan vijftig jaar, net als de rest van de taalwetgeving, maar deze gouden bruiloft werd amper gevierd. Geen herdenkingen, studiedagen, toespraken of klokkengelui. In 2013 wou blijkbaar niemand aan de heftige debatten over de taalwetgeving van 1963 herinnerd worden.

TEKST Guido Fonteyn ■ FOTO Filip Claessens

Dat doen wij dus nu, begin 2014, met een ruime terugblik in de tijd, en met een bijzondere aandacht voor de zes randgemeenten met faciliteiten, want is er iets Belgischer dan faciliteiten? Of taalwetgeving? Of taalstrijd? En moeten wij daar beschaamd over zijn?

Afbakening

We beginnen met een terugblik in de tijd, meteen naar 1873, toen de allereerste taalwet werd gestemd. Een wet die het gebruik van het Nederlands in gerechtszaken toeliet. In het België van na 1830 verliep immers alles in het Frans, het Nederlands was de taal van de vijand geweest. Tussen 1815 en 1830 maakten wij met Nederland deel uit van een Verenigd Koninkrijk, onder de Hollandse koning Willem I. In die Hollandse periode zouden onwillige of onbekwame Hollandse ambtenaren voor straf naar afgelegene Waalse stadjes zijn gestuurd, wat de afkeer voor alles wat Nederlands was ginder nog deed toenemen. Als dan die allereerste taalwet werd gestemd, weigerden de Walen om die wet bij hen toe te passen, al lieten ze wel grootmoedig, zij het na veel discussie, toe dat de Vlamingen op hun grondgebied voortaan van het Nederlands gebruik mochten maken. Dus moesten die gebieden worden afgebakend, wat op een definitieve wijze uiteindelijk in 1963 zou geschieden.

Zo zijn het de Walen die aan de basis liggen van de taalgrens en van de indeling van ons land in vier taalgieden: Vlaanderen, Wallonië, het tweetalige Brussel en Duitstalig België. Dat binnen deze taalgieden eigen parlementen en regeringen zouden ontstaan, daar dacht in 1963 niemand aan, laat staan in 1873.

Wijk per wijk

Het vastleggen van de taalgrenzen zelf – er zijn er drie: deze die Vlaanderen van Brussel scheidt, deze die Vlaanderen van Wallonië scheidt, en deze die Wallonië van Duitstalig België scheidt – verliep bijzonder moeizaam en in diverse fazen. De Vlaamse politicus Jan Verroken (CVP) liep samen met de Waalse taalkundige Van Crombrughe zelfs ooit te voet de Vlaams-Waalse taalgrens langs om wijk per wijk te zien en te horen waar Vlaamse of Waalse dialecten werden gesproken. Hun voorstellen zouden later grotendeels in het parlement worden overgenomen.

Dit leidde tot heftige ruzies op het terrein. In Komen, dat van West-Vlaanderen overgeheveld werd naar Henegouwen. In Voeren, dat van Luik naar Limburg ging. In de zone rond Brussel. Vooral in Voeren werd zwaar betoogd en gevochten, zelfs een keer geschoten. Pas veel later kwam aan het licht dat de Waalse betogers geleid werden door ontslagen of met ontslag bedreigde arbeiders uit

de nabije Luikse staalindustrie, wie op het terrein in Voeren de weg werd gewezen door een jonge snaak, genaamd José Happart, die er later een lange politieke carrière als volksman zou op bouwen.

De objectiviteit gebiedt te zeggen dat de rust langs de taalgrens is weergekeerd, al worden hier en daar nog wel eens een anderstalig straatnaambord overschilderd, in Wemmel bijvoorbeeld, maar vooral in de buurt van Sankt-Vith, waar Franstalige opschriften onverbiddelijk met zwarte, ondoordringbare verf worden afgedekt. Het grote gesprek over de staatsvorming is daar immers aan een nieuw hoofdstuk toe: de Duitstalige Gemeenschap wil een Duitstalig Gewest worden, los van Wallonië.

Faciliteiten

Rond Brussel en in een aantal Waalse en Vlaamse taalgrensgemeenten werden zogenaamde faciliteiten ingevoerd, wat inhoudt dat in deze gemeenten anderstalige inwoners (de Vlamingen in Waalse taalgrensgemeenten en omgekeerd, idem voor de Duitstaligen) van hun eigen taal gebruik mogen maken bij een beperkt aantal officiële contacten of handelingen. Zo vroegen in Voeren bij de vorige gemeente- en provincieraadsverkiezingen 423 Franstalige Voerenaars of 13,4 procent van het totale aantal stemgerechtigden een Franstalige oproepingsbrief aan. In de zes randgemeenten met faciliteiten rond Brussel lagen deze percentages lager.

Deze zes zijn Wemmel in het noorden en kloksgewijs verder Kraainem, Wezembeek-Oppem, Sint-Genesius-Rode, Linkebeek en Drogenbos. Al deze gemeenten liggen dus definitief in Vlaanderen, de faciliteiten gelden er voor de Franstaligen.

Hoewel er tot vandaag veel kritiek op het systeem werd en wordt geformuleerd, moeten de faciliteiten toch in de eerste plaats worden beschouwd als het alternatief voor een aanhechting van gemeenten bij Brussel, zoals dat vroeger de regel was. Zo werden de autonome gemeenten Haren en Neder-over-Heembeek bij de hoofdstad Brussel gevoegd om de haven uit te breiden, en in 1954 werden de gemeenten Evere, Sint-Agatha-Berchem en Ganshoren bij de agglomeratie Brussel gevoegd, op basis van de uitslag van de talentelling van 1948. De laatste in zijn soort, want hierop kwam zoveel kritiek dat sindsdien geen enkele regering nog tot een of

FR La lutte est terminée

Les facilités existent depuis cinquante ans, à l'instar des autres dispositions relatives aux lois linguistiques, mais ces noces d'or ont à peine été célébrées. Pas de commémorations, ni de journées d'études, de discours ou de sons de cloches. En 2013, personne ne semblait vouloir se rappeler des débats virulents sur les lois linguistiques de 1963. Il est cependant intéressant de jeter un regard en arrière; en effet, après une longue lutte parsemée

de discussions et de disputes communautaires sur l'interprétation et l'application exactes des facilités, on observe un changement. Principalement sous l'influence de l'internationalisation croissante du Vlaamse Rand, mais aussi parce les francophones d'une série de communes à facilités ont progressivement fait le choix de la concertation et de la coopération en lieu et place d'une confrontation communautaire pure et dure.

andere vorm van officiële talentelling durfde overgaan. Wie dus in Vlaanderen woont, is een Vlaming, ook al spreekt hij of zij Frans, en maakt hij of zij van de faciliteiten gebruik.

Schone lucht

Het scheelde in 1963 niet veel of ook gemeenten als Dilbeek, Grimbergen, Strombeek-Bever kregen faciliteiten, maar dankzij hard Vlaams verzet bleef het systeem beperkt tot 'de zes'. Wemmel werd daarbij het slachtoffer van zijn *zuivere luchten*. De uitdrukking komt voor in menig verslag over deze materie, en daarmee wordt bedoeld dat gegoede, Franstalige Brusselse bourgeois zich omwille van de zuivere lucht al decennia lang in Wemmel vestigden. In Wezembeek-Oppem is er een wijk die letterlijk Schone Lucht heet. Wemmel had eerder al grondgebied afgestaan aan Brussel omwille van de Wereldtentoonstelling van 1930, en ook de Expo 58 ligt mee aan de basis van de invoering van faciliteiten in Wemmel. De andere randgemeenten hebben hun ligging gemeen bij het Zoniënwoud (al heeft Drogenbos ook wat met het kanaal te maken), en in elk geval had er ook al decennia lang, omwille van de aangename leefomgeving, een soort volkshuizing plaats vanuit het francofone Brussel van toen naar de Vlaamse Rand van toen. Maar die randgemeenten waren er slecht aan toe, in niets vergelijkbaar met hun overwegend riant uitzicht van vandaag. Neem nu Sint-Genesius-Rode, waarvan de inwoners vroeger de *bezembinders* werden genoemd, omdat ze leefden van de magere opbrengst van het woud. In 1855 besliste de gemeente om een soepketel aan te kopen, als een schamel wapen in de strijd tegen de hongersnood, en al in 1923 besliste de gemeenteraad om Rode voortaan tweetalig te besturen, 'gezien de groote menigte der bevolking die des zomers hier verblijven en de Vlaemsche taal niet machtig zijn', zo staat in de notulen. Opvallend is ook dat in bijna alle randgemeenten met faciliteiten – op Wemmel na – de lokale adel nog altijd over veel invloed beschikt, en soms de macht uitoefent, zoals vroeger.

Het had dus erger kunnen zijn, dan – alleen maar – in 1963 de toekenning van faciliteiten. Aan Franstalige zijde gaf de beperking van Brussel tot negentien gemeenten aanleiding tot de oprichting van het FDF, dat decennia lang voor 'le tres grand Bruxelles' zou pleiten, en uiteindelijk niets van haar programma kon verwezenlijken.

De veranderende wereld

In de zes faciliteitengemeenten in de Rand lopen nu (schooljaar 2012-2013) 3.695 kinderen school in het Nederlandstalig onderwijs (55,7 procent van alle schoolgaande kleuters en leerlingen), tegenover 2.939 kinderen in het Franstalig onderwijs. Vier van de zes hebben Franstalige burgemeesters, die van Wemmel en Drogenbos werden op eerder Vlaamse lijsten gekozen. Zopas werd Frédéric Petit (MR) beëdigd als nieuwe burgemeester van Wezembeek-Oppem. Hij beloofde de taalwetten toe te passen en staat voor een zakelijk bestuur van zijn gemeente in tegenstelling tot de meer emotioneel-provocatieve en communautaire koers van zijn voorganger. Aangewezen burgemeester Damien Thiéry van Linkebeek stapt dan weer over van het FDF naar de MR, naar eigen zeggen omdat hij het FDF niets bereikt heeft en 'wil samenwerken met de Nederlandstaligen'. Ook Pierre Rolin (CDH), de nieuwe

burgemeester van Sint-Genesius-Rode, slaat eerder de weg van het overleg in. Allemaal tekenen dat er na vijftig jaar faciliteitenregeling dus wat beweegt.

Wat ook aan snel tempo verandert, is de context. Alom rukken vormen van twee- en meertaligheid op. Want er is een nieuw gegeven: de internationalisering van Brussel leidt meer en meer naar een internationalisering van de Vlaamse Rand, een beweging waarvan het belang en de impact nog onvoldoende wordt ingezien. Uit een mededeling van Kind en Gezin blijkt dat bijvoorbeeld in Kraainem bijna de helft van alle jonge moeders (42 procent) Nederlands noch Franstalig is, en ook in Wezembeek-Oppem werd de grens van 30 procent overschreden. Deze nieuwe internationalen blijken best vrede te nemen met het taalstatuut van hun gemeente, faciliteiten inbegrepen. De scherpe communautaire strijd is dus gestreden en eindigt op een status-quo.

Facelift voor Tervuren

TERVUREN De tijdelijke handelsvereniging T2020 van Eckelmans Lovania Projects en Royalton Living heeft het vroegere administratief centrum en nog een paar andere percelen aan de Brusselsesteenweg gekocht om er een nieuw woon- en winkelcomplex te bouwen. Het project kreeg de naam Casalta. Dat was een Frans officier die er rond 1870 woonde. Casalta zal 900 m² commerciële ruimte, 60 appartementen en voldoende parkeerruimte bevatten. 'Winkelaars kunnen ook met de tram of de bus komen want de tram- en

Zwemmer zwem

HOFSTADE Bloso wil in de toekomst een watersportcluster uitbouwen rond de vijver in het domein van Hofstade. 'We willen het openluchtzwembad vernieuwen en een nieuw overdekt zwembad bouwen', zegt Michel Van Espen, directeur Infrastructuur van Bloso. 'Het huidige overdekte zwembad wordt veel gebruikt en heeft zijn beste tijd gehad. Daarom is er in het masterplan voor het Blossodomein een nieuw zwembad opgenomen. Op die manier kunnen we een hele resem watersporten aanbieden op een welbepaald deel van ons domein. We moeten natuurlijk eerst nog op zoek naar de nodige financiële middelen. Intussen hebben we al samen gezeten met verschillende partners. De provincie heeft zich geëngageerd om een ruimtelijk structuurplan uit te werken waarbinnen onze plannen mogelijk zijn.' ■ TD

Nieuw cultuurcentrum

ZAVENTEM In Zaventem is de bouw gestart van het nieuwe cultuurcentrum aan de Willem Lambertstraat, tegenover de huidige bibliotheek. 'In het cultuurcentrum komt een grote theaterzaal voor bijna 700 mensen, die ook als congreszaal kan dienen. Er komt een polyvalente zaal en een zaal voor softsports zoals dansen', legt Ingrid Holemans (Open VLD), schepen van Cultuur, uit. 'Er is ook plaats voor een cafetaria en een tentoonstellingsruimte. De bibliotheek verhuist naar het nieuwe cultuurcentrum.' De parking moet wijken voor het nieuwe gebouw, maar vlakbij zullen nieuwe parkeerplaatsen komen. Het gemeentebestuur hoopt dat zoveel mogelijk mensen de auto thuis laten als ze naar het cultuurcentrum komen. Als alles volgens plan verloopt, opent het nieuwe cultuurcentrum de deuren in het najaar van 2016. ■ TD

demaand ▶

De laatste drie jaar is het aantal gemelde incidenten op buslijnen in de zone **Asse, Merchtem, Opwijk, Wemmel** (AMOW) met de helft gedaald van 30 naar 15. ▶ De provincie Vlaams-Brabant investeert 144.000 euro in het crisisopvangcentrum Haven 21 in Halle, dat in handen is van het

Centrum Algemeen Welzijnswerk Delta. ▶ **Beersel** zoekt een naam voor haar nieuwe evenementenhal vlakbij het bezoekerscentrum De Lambiek. ▶ Bijna 1 inwoner op 7 in Halle-**Vilvoorde** leeft in armoede. Dat is een pak meer dan elders in Vlaanderen. ▶ Zo'n 5.900 ondernemingen zagen het

voorbijge jaar in onze provincie het levenslicht. Dat is een kleine stijging in vergelijking met vorig jaar. ▶ De 65-plussers uit **Linkebeek** kunnen vanaf 1 januari 2014 gratis reizen met De Lijn. ▶ Frans-talige crèches in Brussel en de Rand moeten voortaan kunnen aantonen dat de verantwoorde-

Nederlands oefenen? Ik doe mee

bushaltes liggen op wandelafstand van het binnengebied tussen de Broekstraat en de Brusselsesteenweg. Vanuit de Broekstraat wordt Casalta de poort van hartje Tervuren', zegt Luc Thollebeek van Royalton Living. De start van de afbraakwerken is gepland voor het voorjaar van 2015. Een paar maanden later kan de eerste steen gelegd worden. Het hele complex zou tegen het najaar van 2017 af moeten zijn. Daarna willen de projectontwikkelaars in de buurt nog een tweede en een derde ontwikkelingsgebied aansnijden. ■ wf

VLAAMSE RAND Deze maand lanceert Vlaams minister van Inburgering Geert Bourgeois (N-VA) de campagne *Nederlands oefenen? Ik doe mee*. De coördinatie van de campagne is in handen van de Huizen van het Nederlands. 'De campagne heeft twee doelen. Enerzijds richten we ons tot de potentiële cursisten Nederlands en willen we hen aanmoedigen om Nederlands te leren. Anderzijds willen we met de campagne Nederlandstaligen aanmoedigen om cursisten zoveel mogelijk kansen te bieden om Nederlands te oefenen', zegt Manu Louage van het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant. 'Het orgelpunt van de campagne vindt in april plaats. Dan vindt er een wereldrecordpoging conversatietafels plaats in samenwerking met Vormingplus.' In het voorjaar van 2015 strijkt de reizende tentoonstelling *Overal Taal* neer in Vlaams-Brabant. ■ td

i Meer info over de taalcampagne *Nederlands oefenen? Ik doe mee* vind je op www.huisvlaamsbrabant.be

Aantrekkingskracht versterken

VLAAMSE RAND De Vlaamse overheid en de provincie Vlaams-Brabant zetten de komende jaren een pak middelen in voor de Vlaamse Rand. Dat blijkt uit de nieuwe beleidnota's. De provincie maakt extra centen vrij om waardevolle initiatieven in verband met taalbeleid te ondersteunen. 'Ik denk daarbij aan het taalbad voor jonge kinderen en de taalpunten in de bibliotheken', verduidelijkt Tom Dehaene (CD&V), gedeputeerde voor het Vlaams karakter. 'Er gaan ook extra middelen naar de alfabetisering van anderstaligen. Het is belangrijk dat we aan ongeletterde anderstaligen met-

een een alfabetiseringscursus in het Nederlands kunnen geven. De wachtlijsten die er nu zijn, willen we wegwerken. De provincie zal ook haar coördinerende rol blijven spelen in de Vlaamse Rand. We brengen in de regio regelmatig de burgemeesters en bevoegde schepenen samen om ervaringen uit te wisselen wat betreft het taalbeleid en de integratie van anderstaligen. Het beleid in de Rand is geen verhaal van wij tegen zij, wel één van mekaar helpen, respecteren en samenleven'. Vlaams minister van de Vlaamse Rand Geert Bourgeois (N-VA) schenkt in zijn beleidsnota ruime aandacht aan

het verder opvoeren van de taalpromotie. 'We hebben de laatste jaren eerder te maken met een ontnederlandsing dan met een verdere verfransing. Daarom blijft de Vlaamse overheid prioritair inzetten op de promotie van het Nederlands en de taallessen. Het aantal aanmeldingen voor een cursus Nederlands blijft stijgen in de Vlaamse Rand. Voorts gaat er vanuit de Vlaamse overheid ook veel aandacht naar de promotie van het toerisme in de Vlaamse Rand. We willen zoveel mogelijk mensen naar deze prachtige regio lokken en zo de streek extra aantrekkingskracht geven.' ■ td

lijke van de opvang Nederlands kent. ► Het veiligheidsplan van de politiezone **Vilvoorde-Machelen** heeft twee nieuwe prioriteiten: de aanpak van het radicalisme en het geweld tegen openbare beroepen. ► **Dilbeek** gaat de komende vijf jaar bijna 20 miljoen euro investeren in de heraanleg van wegen en

voet- en fietspaden. ► **Kraainem** wil een nieuw administratief centrum bouwen omdat het huidige gemeentehuis niet meer voldoet. De bevolking vindt dit geen prioriteit. ► De Vlaamse overheid geeft een subsidie van 70.000 euro om de handelskernen in **Vilvoorde** en **Wezembeek-Oppem** te verster-

ken. ► Burgemeester Hans Bonte (SPA) van **Vilvoorde** dreigt ermee om de treinperrons in Vilvoorde om veiligheidsredenen te sluiten als Infrabel niet snel werk maakt van de renovatie van het station. ► Omdat de historische muur van de Moestuin aan de Leuvensesteenweg in **Tervuren** dreigde om

te vallen, is hij afgebroken tot op een hoogte van 120 centimeter. ► Binnenkort willen de cafés en jeugdhuisen van **Dilbeek** de consumenten met bierviltjes bewustmaken van de gevaren van alcohol en drugs. ► Na vijftig jaar gaat café Vaderhuis, rechtover het OLV-ziekenhuis in **Asse**, dicht. ► Wat nog

Kasteeltuin krijgt doorsteek

OVERIJSE De deputatie van de provincie Vlaams-Brabant heeft het Ruimtelijk UitvoeringsPlan (RUP) 't Kasteel van Overijse goedgekeurd. In dat plan staan onder meer een aantal doorsteeken voor langzaam verkeer in het domein dat wordt ingesloten door de Stafhouder Braffortlaan, de Ijskelderlaan, de Dreef naar Huldenberg en de Waversesteenweg. Die doorsteeken moeten ervoor zorgen dat het mooie park toegankelijker wordt voor de buurtbewoners en voor bezoekers die in het centrum van de gemeente van het groen en van de pracht van het historische kasteel willen genieten.

Frisse wind

FACILITEITENGEMEENTEN Er lijkt een frisse wind te waaien door de faciliteitengemeenten. Net voor kerst werd Frédéric Petit (MR) benoemd tot burgemeester van Wezembeek-Oppem. De gemeente heeft daardoor voor het eerst in zeven jaar een benoemde burgemeester. 'Ik heb aan de gouverneur gezegd dat ik de taalwetgeving zal respecteren en aan mijn college zal vragen om hetzelfde te doen', zegt Petit. 'Het is het moment voor communautaire vrede en een dialoog tussen de gemeenschappen.' Ook de nieuwe burgemeester van Sint-Genesius-Rode, Pierre Rolin (CDH), is die mening toegedaan. 'Wat in het verleden is gebeurd, interesseert mij niet. Ik wil op een andere manier aan politiek doen en werken aan het samenleven van de verschillende gemeenschappen in mijn gemeente', aldus Rolin. Petit en Rolin lijken daarmee de weg van de communautaire rust in te slaan die burgemeester Alexis Calmeyn in Drogenbos al jaren gele-

den insloeg in navolging van zijn vader. Ook Wemmel is sinds de aanstelling van Vlaming Walter Vansteenkiste tot burgemeester in een rustiger vaarwater terecht gekomen. Onlangs scheurden daar vijf leden van de Franstalige Lijst van de Burgemeester zich af omdat ze zich niet meer konden vinden in het scherpe communautaire discours. In Linkebeek viel de voorbije weken opmerkelijk nieuws te rapen. De niet-benoemde burgemeester en boegbeeld van het FDF, Damien Thiéry, keerde zijn partij de rug toe en stapte over naar de Franstalige liberalen van de MR. Eerste schepen Valérie Geurickx trok een paar weken later ook de deur van het FDF achter zich dicht en zetelt voortaan als onafhankelijke. Zij was een van de drie ondervoorzitters van het FDF. Alleen in Kraainem beweegt er voorlopig niets. Véronique Caprasse (FDF) vecht momenteel haar niet-benoeming door Vlaams minister Bourgeois aan bij de Raad van State. ▀

De man van de Memorial

DILBEEK Stijn Vanderhaeghe uit Dilbeek heeft een boek geschreven over Ivo Van Damme. Deze maand zou de voormalige Belgische topatleet 60 jaar geworden zijn. Het boek kreeg de titel 1:43.86, een verwijzing naar de tijd waarmee Van Damme op de Olympische Spelen van Montreal in 1976 zilver behaalde op de 800 meter. 'Aan de hand van het persoonlijk archief van de familie Van Damme heb ik het even korte als heftige levensverhaal gereconstrueerd van misschien wel de beste Belgische atleet ooit', vertelt auteur Vanderhaeghe. 'Van Damme was een razend ambitieuze atleet die heel goed wist wat hij kon en wat niet. Hij was ongetwijfeld een wereldtopper, maar op 29 december 1976 sloeg het noodlot keihard toe, toen hij met zijn wagen verongelukte in het zuiden van Frankrijk. In het boek neemt zijn verloofde Ria Thijs in een pakkende brief afscheid van Ivo.' ▀

i Het boek 1:43.86 telt 208 pagina's en is uitgegeven door Lido. Meer informatie vind je op www.wpg.be

het boek 1:43.86 van Stijn Vanderhaeghe door te mailen naar randkrant@derand.be. We geven er 5 van weg!

rest van Kasteel Wolfshagen in **Lot** wordt compleet ontmanteld. ▶ Voetbalclub Rhodienne De Hoek krijgt van het gemeentebestuur van **Sint-Genesius-Rode** een zo goed als gratis lening van 1 procent intrest om haar BTW-schulden van 30.000 euro de

komende tien jaar af te lossen. ▶ **Sint-Pieters-Leeuw** gaat op tien plaatsen in de gemeente ondergrondse glascontainers installeren. ▶ Het Regionaal Sociaal Overlegcomité Halle-**Vilvoorde** eist in zijn streekpact 2013-2018 dat de Vlaamse Regering werk maakt van de erkenning van Halle-Vilvoorde als veertiende centrumstad. ▶

Het Medisch Sociaal Opvangcentrum moet weg uit de Leuvense straat in **Vilvoorde**, omdat het stadsbestuur de drank-, drugs- en gokverslaafden die er over de vloer komen, liever ziet verdwijnen uit deze winkelstraat. ▶ **Meise** plant de verkoop van de pastorie van Wolvertem, het oud-gemeentehuis van Wolvertem,

en drie bouwgronden in Meise. ▶ Defensie wil dit jaar in **Zaventem** starten met de eerste fase van haar sociaal woonproject Oasis met veertig woningen voor militairen aan de Zaventemsebaan. ▶ Vlaams minister van Onroerend Erfgoed, Geert Bourgeois (N-VA) ondertekende de voorlopige bescherming van het Herman Teir-

De doorsteken moeten veilige toegangswegen worden voor de kinderen die er schoollopen. Het kasteel, dat in 1948 door de Belgische staat werd aangekocht en de later opgetrokken bijgebouwen bieden onderdak aan de kleuter- en basisschool van de scholengroep Midden-Brabant van het GO!, het gemeenschapsonderwijs. Dankzij het RUP kan de school aan nieuwe gebouwen en aan het opfrissen van de bestaande infrastructuur beginnen denken. Het RUP geeft eveneens de mogelijkheid om in het kasteeldomein betaalbare woongelegenheden te bouwen. ■ wf

Fatima Ualgasi is een geboren en getogen Vilvoordse met internationale roots, literaire ambities en diverse blogs. Voor RandKrant schrijft zij afwisselend met Tom Serkeyn, Joris Hintjens, en Dirk Volckaerts de column **mijngedacht**.

Het belang van grijs

Het is dit jaar vijftig jaar geleden dat België zijn grenzen opende voor gastarbeiders uit Marokko. Mijn vader was een van hen. Door omstandigheden heb ik hem eigenlijk nooit gekend, maar ik kreeg van hem de naam waarmee ik nog steeds door het leven ga. Dat is niet altijd leuk geweest. De laatste vijftien jaar zelfs minder dan ooit. Want het zijn niet meer alleen racistische autochtonen, die maken dat ik me soms erg ongemakkelijk voel.

Herinner je de heisa rond Zwarte Piet? Ik ben toen een paar keer flink geschrokken. Een vriendin van mij postte op Facebook een brief die haar kinderen van school meebrachten. Daarin werd gevraagd dat kinderen die niet in Sinterklaas geloven, hun klasgenootjes die dat wel doen in hun geloof zouden willen laten. De brief was beleefd en respectvol opgesteld, niemand werd met de vinger gewezen. Nu is die vriendin een moslima en waar ik van schrok waren de reacties van sommige van haar geloofsgenoten. Ze voelden zich blijkbaar aangesproken en hun reactie kwam neer op: wat denken ze wel, ze moeten maar niet in zulke dwaze dingen geloven, ik ga mijn kinderen niet leren liegen. Dat werd niet gevraagd, alleen respect opbrengen voor andermans geloof. Hoe kan je respect verwachten voor je eigen geloof als je dat zelf niet kan opbrengen voor dat van een ander?

Het was niet de eerste en ook niet de laatste keer dat ik bij vrienden van die vriendin intolerante uitspraken las. Maar voor mij was het wel een van de eerste keren dat ik ermee geconfronteerd werd. En ik vond het niet leuk.

Nog erger - maar op een akelige manier vertrouwder - waren de reacties van sommige Vlamingen op de kwestie. En toch, ook hier schrok ik van. Want het was van de hoogda-

gen van het Vlaams Belang geleden dat ik nog dergelijke rabiaat racistische uitspraken las.

En tenslotte was ik geschokt omdat mijn eerste gedachte ook was: moeten 'ze' daarvan nu zo'n spel maken? Dat 'ze'; daar maak ik mij zorgen over. Omdat ik dat zie opduiken bij mezelf. En bij mensen in mijn omgeving van wie ik nochtans weet dat het geen racisten zijn. Als iemand zich vragen stelt omdat op het schoolfeest van de kinderen alleen nog halal vlees wordt geserveerd 'omdat dat het gemakkelijkst is', ben je dan islamofob? Als ik vind dat een hoofddoek niet kan voor iemand achter een gemeentelijk loket, ben ik dan racistisch?

Het is een loopgravenoorlog aan het worden, waarbij beide zijden zich steeds dieper ingraven in hun eigen overtuigingen. Grijs kan niet meer, het moet wit of zwart zijn. Het gevolg is dat ook wie niet in die termen wil denken, mee opschuift naar deze of gene zijde.

De Rand zal sowieso kosmopolitischer worden. Extremisme is niet wat we nodig hebben, van welke kant ook. We zullen moeten samenleven. Islamitische medeburgers zullen moeten accepteren dat ze hier in een seculiere maatschappij leven, waarin kiezen voor een expliciete beleving van je godsdienst kan betekenen dat je jezelf buitenspel zet, hoe jammer dat ook is. De niet-islamieten zullen moeten accepteren dat islamitische medeburgers een feit zijn, zelfs al dragen ze hoofddoeken en doen ze moeilijk over varkensvlees. Er zal nog wel zwart of wit zijn, maar wat we nodig hebben is vooral heel veel grijs.

TEKST Fatima Ualgasi ■ FOTO Filip Claessens

i **Reacties?** Mail naar randkrant@derand.be

linckhuis in **Beersel**. ► Het Pajottenland en de Zennevallei krijgt als eerste regionaal landschap in Vlaanderen een waardering als natuurlijk erfgoed van de erfgoedorganisatie Herita. ► Na het restaurant, het nieuwe internaat en de klaslokalen, vernieuwt Campus **Wemmel** de speelplaats van de middenschool. ■ JH

Kunst speelt

goed te organiseren. Intussen werken we hier met zeven voltijdse equivalenten. Zorgen dat de vzw goed loopt, dat ze voldoende bekend is bij de doelgroep en bij belanghebbenden zoals overheden en organisaties uit de sector, is altijd mijn rol gebleven.'

Toen het Kunstenloket werd opgericht, bestond het kunstenaarsstatuut nog maar net. Vanzelfsprekend kwamen daar in de beginperiode veel vragen naar. 'De loopbaan van een kunstenaar loopt niet altijd van een leien dakje', legt Timmermans uit. 'Veel mensen met een creatief beroep werken met korte, tijdelijke contracten en rijgen periodes met inkomsten aan periodes zonder. Daar bestond de nood om tussen twee contracten een tijdje te kunnen stempelen. Het kunstenaarsstatuut maakt dat mogelijk, maar het blijft complex om zo'n kunstenaarsloopbaan correct en volledig volgens de wetgeving te organiseren. Het gaat om sociaal recht, arbeidsrecht, fiscaliteit, btw, auteursrecht. Hallo?! Vanzelfsprekend komen daar vragen over. Nu, na tien jaar, is dat nog altijd zo. En binnenkort zullen die vragen wellicht weer toenemen, aangezien er aan het statuut gesleuteld wordt en er dus een en ander zal veranderen.' Voorts komen er veel vragen over de oprichting van vzw's of andere rechtspersonen, over correcte contracten, coproducties met andere kunstenaars of organisaties, auteursrechten, et cetera. 'We zien op jaarbasis zo'n 5.000 mensen, waarvan ongeveer de helft in de opleidingen die we over specifieke thema's opzetten.'

Jan Timmermans ging na een opleiding Ziekenhuismanagement aan de slag in de zorgsector, meer bepaald in die van meervoudig gehandicapte personen. Ergens halverwege zijn carrière ruilde hij de zorgsector voor die van de kunsten.

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Een abrupte breuk, vonden velen. Zelf ziet hij het anders. 'Het heeft altijd gedraaid rond mensen helpen, hen zelfredzaam maken. In die zin spreek ik liever van een evolutie.' Tien jaar geleden werd hij directeur van het toen pas opgerichte Kunstenloket. 'Het Kunstenloket is een vzw die kunstenaars wegwijs maakt in zakelijke aangelegenheden. We maken hen duidelijk hoe ze zich op een goede, kwaliteitsvolle en

professionele manier kunnen organiseren. Daar komt behoorlijk wat bij kijken.'

In 2004 zag het Kunstenloket het levenslicht. Timmermans was toen de eerste en enige medewerker. 'Er was nog helemaal niks, alleen een hoop statuten. Ik ben er bij mij thuis in Dilbeek aan begonnen. Hoe je dat doet? Je schrijft een plan, je probeert dat te realiseren en je stuurt bij waar nodig. Als je iets wil opstarten, komt het er in principe op neer om eerst jezelf

In het curriculum

Timmermans betreurt het dat studenten in kunstnerichtingen niet beter worden voorbereid op de praktische kant van hun beroep. 'Het is een algemeen probleem. Krijgen toekomstige tandartsen of dokters veel uitleg over hoe ze hun zaken later zullen moeten organiseren?' In de kunsthogescholen en academies blijft het een gevoelig onderwerp. We leiden kunstenaars op, geen boekhouders, luidt het veelal. 'Die boutade vind ik fout', zegt Timmermans. 'Niemand wil een boekhouder maken van een kunstenaar, maar je wil iemand die begint toch duidelijk maken hoe hij met zijn creatieve werk kan overleven en hoe hij kan groeien opdat hij er op de duur echt van zal kunnen leven. Het liefst zou ik die zakelijke aspecten als een

een belangrijke rol

integraal onderdeel van het curriculum zien. Een apart vak waarvoor je moet studeren en waarvoor je dus ook kunt zakken. Pas op, het evolueert. Vooral jonge docenten beginnen er stilaan het nut van in te zien.'

Anders kijken

Kunst speelt een belangrijke rol in de maatschappij volgens Timmermans. Maar als je dieper ingaat op het waarom van dat belang, kom je in een ingewikkelde discussie terecht. 'Niet iedereen is vatbaar voor kunst. Niet iedereen houdt ervan. Toch vind ik kunst belangrijk, omdat ze tot nadenken kan stemmen. Elke kunstuiting is een vorm van communicatie van een individu of groep kunstenaars naar de maatschappij. Het is een reflectie en doet reflecteren. Kan kunst de wereld redden? Dat denk ik niet. Maar ze kan grensverleggend zijn, ze kan anders doen kijken. Kunst kan een evolutie in gang zetten naar hoe de dingen anders – en hopelijk ook beter – kunnen. Ik pleit er niet voor om kunst te instrumentalisieren, maar kunst brengt ook een en ander teweeg op economisch vlak. Ze doet bijvoorbeeld toerisme ontstaan. Zonder tentoonstellingen, musea en festivals zou er minder volk naar Brussel komen. Kunst draagt bij tot de (internationale) uitstraling van een land of regio. Ook in die zin is het nodig dat een overheid de sector goed bejegtent.'

Evenwicht

Hiermee raakt Timmermans een heikel punt aan: subsidies. In tijden van crisis en bezuinigingen wordt het subsidiesysteem in vraag gesteld. Is het allemaal wel nodig? Zouden we dat geld niet beter investeren in economisch meer rendabele sectoren? 'Dat soort denkbeelden komt voort uit het feit dat je kunst niet kunt kwantificeren', legt Timmermans uit. 'Het is heel moeilijk om kunstensubsidies volgens een financieel-economisch denkpatroon te verantwoorden. Soms is de mens een te logisch denkend wezen dat te snel naar dat economische discours grijpt. Is dat economische discours dan fout? Niet altijd. Als je kunt kwantificeren, kun je meten, bewijzen, verantwoorden. Meten is weten. Dat klopt, maar het is geen heilig adagio. Bij tentoonstellingen of theaterproducties kun je bijvoorbeeld berekenen hoeveel tickets er verkocht zijn. Dat getal geldt dan als bewijs dat die productie of

kunstvorm werkt in de maatschappij, maar je begeeft je met dat soort berekeningen op glad ijs. Er bestaat kunst die niet werkt en ook niet hoeft te werken in de economische zin van het woord. Ik zou de kunstenaars die pas na hun dood succesvol zijn geworden niet te eten willen geven. Neem bijvoorbeeld Van Gogh. Was hij in zijn tijd een slechte kunstenaar, dan?'

Je kunt kunst niet zomaar vatten, maar ze bestaat vandaag nu eenmaal in die kapitalistische, financieel-economische vrijemarktmaatschappij. Wil ze daarin overleven, is ze dan niet verplicht om er – op zijn minst gedeeltelijk – in mee te gaan? Te buigen voor de principes waaraan alles en iedereen moet voldoen? De discussie wordt er niet eenvoudiger op. Met zulke uitspraken kun je de hele kunstensector op de achterste poten krijgen. Kunst staat op zich en is – in het beste geval en zeker niet per se – een reflectie op de maatschappij. Een luis in de pels, als je wil. Timmermans vindt dat je elke discussie moet durven aangaan. 'Sinds een jaar of dertig komt bij elke brug, elke snelweg, elk hogesnelheidstreinnet een milieueffectenrapport kijken. Zoiets bestond vroeger niet, maar men heeft er instrumenten voor ontwikkeld. Misschien loont het de moeite om eens te onderzoeken of je naar analogie daarvan een cultuur- of kunsteneffectenrapport kunt opstellen. Misschien is het effectief onmogelijk, maar we zouden het op zijn minst moeten proberen. Het zou helpen om te kwantificeren

en dus om verantwoording af te leggen op de manier die onze maatschappij vraagt. Sowieso wordt zoiets moeilijk. Want wat bijvoorbeeld met experimentele kunst? Die is complex, moeilijk te begrijpen en wordt waarschijnlijk maar door een handvol mensen geapprecieerd. Maar daarom is ze niet waardeloos. Soms zelfs integendeel. Natuurlijk kun en mag je je afvragen of er dan gemeenschapsgeld naartoe moet gaan. Ik vind dat een maatschappij in kunst en cultuur moet investeren. Maar waar ligt het evenwicht? Daar heb ik geen pasklaar antwoord op. Kunst is belangrijk. Absoluut. Maar er bestaan ook ellenlange wachtlijsten in instellingen voor gehandicapten. Wie beslist wat voorrang krijgt? Dat is een ontzettend moeilijke oefening. Het enige wat vaststaat, is dat je er niet uitraakt met slogans. Schaf het leger af! Dat was dé slagzin in mijn jonge jaren. Als het allemaal zo simpel was, dan was het al lang gebeurd, toch? Uiteraard zul je altijd mensen hebben die bepaalde subsidies in vraag stellen. Dat is in alle sectoren zo. Ik ben geen sportfanaat. Maar wie ben ik om te oordelen dat er geen nieuw voetbalstadion mag komen met al dan niet een atletiekpiste errond? Voor mij persoonlijk hoeft dat niet, maar ik leef niet alleen in dit land, gelukkig maar.'

www.kunstenloket.be

DE Kunst spielt eine wichtige Rolle

Jan Timmermans aus Dilbeek arbeitet seit zehn Jahren am Kunstenloket. 'Wir weisen Künstler in die geschäftlichen Angelegenheiten ein. Wir klären sie darüber auf, wie sie sich auf angemessene, hochwertige und professionelle Weise organisieren können.' Und dies beinhaltet unterschiedlichste Aspekte. 'Viele im kreativen Bereich tätige Menschen arbeiten im Rahmen von kurzen, zeitlich begrenzten Verträgen und reihen Zeiträume mit Einkünften an Zeiten ohne. Somit entstand die Notwendigkeit, zwischen zwei Verträgen eine Zeit lang stempeln gehen zu können. Der Künstlerstatus macht dies möglich, es bleibt jedoch komplex, eine

solche Künstlerlaufbahn korrekt und komplett gemäß der Gesetzgebung zu gestalten.' Die Stellung der geschäftlichen Seite sorgt regelmäßig für Anmerkungen.'

'Niemand will aus einem Künstler einen Buchhalter machen. Man möchte aber jemandem, der gerade anfängt, deutlich machen, wie er von seiner kreativen Arbeit leben kann', sagt Timmermans. Er findet, dass Kunst eine wichtige Rolle in der Gesellschaft spielt, weil sie zum Nachdenken bringt und zu einer anderen Betrachtungsweise führt. Kunst steht für sich und kann nur schwerlich quantifiziert werden. 'Vielleicht müssen wir zu einem Kunst-Nutzen-Verhältnis übergehen?'

Noordrand woedend over versoepeling windnormen

Het was de laatste tijd windstil geworden rond het vliegtuiglawaai. Tot staatssecretaris voor Mobiliteit Melchior Wathelet de windnormen versoepelde.

TEKST Luc Vanheerentals ■ FOTO Filip Claessens

Naar aanleiding van de soepeler windnormen voor opstijgende vliegtuigen en de verschuiving van enkele vliegroutes richting Noordrand haalden de burgemeesters van Grimbergen, Machelen, Meise, Vilvoorde en Wemmel en Actie Noordrand medio december 2013 scherp uit naar staatssecretaris voor Mobiliteit Melchior Wathelet (CDH). Ze verwijzen naar de verschillende, kleine ingrepen die hij het afgelopen jaar deed in het vliegtuigverkeer boven Zaventem en die qua overlast nadelig uitvallen voor de Noordrand. 'Minister Durant wou in 2001 in één keer de nachtvluchten boven de Noordrand

concentreren en de Noordrand kwam hiertegen in opstand. Wathelet heeft zijn les geleerd en doet dat stap voor stap voor de dag- en de nachtvluchten', aldus de burgemeesters.

Welles

De voorbije maanden werd vanuit verschillende hoeken felle kritiek geuit op de soepeler windnormen om op te stijgen. De burgemeesters en Actie Noordrand zien hierin een middel van Wathelet om de preferentiële baan 25R (met opstijgingen boven Diegem) nog meer te gebruiken en bijgevolg nog meer vliegtuigen richting de Noordrand te sturen. Ze wijzen erop dat de nieuwe normen de veiligheid van het luchtverkeer in het gedrang brengen. Ook de Belgian Cockpit Association, de verkeersleiders van de Belgian Guild of Air Traffic Controller (BGATC) en de vakbond ACV Transcom wijzen op de veiligheidsrisico's. De nieuwe normen zijn volgens hen strijdig met de richtlijnen van de International Civil Aviation Organization (ICAO).

Nietes

Staatssecretaris Wathelet heeft echter steeds hardnekkig betwist dat de nieuwe windnormen de onveiligheid op Brussels Airport verhogen. Van een versoepeling van windnormen is volgens hem zelfs geen sprake vermits de nieuwe windnorm van maximum 7 knopen rugwind in de praktijk al bestond. De verkeersleiders hadden voorheen weliswaar een marge tussen 5 en 7 knopen, waarbij ze naar eigen goeddunken het vliegverkeer konden verplaatsen naar een andere baan. De nieuwe maatregel verhoogt volgens de staatssecretaris zelfs de veiligheid vermits de wind niet langer wordt gemeten vanaf piste 25L maar vanaf 25R die hogere waarden geeft. Bij de norm van 7 knopen wordt er bovendien een extra buffer voorzien waarbij van piste wordt veranderd van zodra er zich binnen een gemiddelde windsnelheid van 7 knopen gedurende 3 seconden windstoten vanaf 12 knopen voordoen. Volgens Wathelet vallen deze windnormen binnen de ICAO-aanbevelingen en werden ze goedgekeurd door onafhankelijke instanties die hierop toezicht houden.

Onverantwoord

Marc Goethals van Actie Noordrand is niet onder de indruk van deze argumenten. 'Veilig vliegen is vliegen tegen de wind in. Voor het ICAO is 5 knopen de maximumnorm voor veilig vliegen met rugwind. Men laat uitzonderingen toe om bewoonde gebieden te vermijden, maar rond Brussels Airport zijn er geen andere. In een studie die de regering in 2010 heeft laten uitvoeren, wordt 5 knopen aanbevolen, maar men is beginnen foefelen met een marge van 2 knopen tot 7, die nu de nieuwe norm wordt, met zelfs de mogelijkheid van korte rukwinden tot 12 knopen. Wat Wathelet doet, is immoreel. Hij zet de veiligheid op de helling en manipuleert de veiligheidscriteria van het ICAO louter en alleen om vliegverkeer van de Oostrand naar elders te verplaatsen.'

Melchior Wathelet gaf in de Kamer toe het vliegverkeer zoveel mogelijk naar baan 25R (met opstijgingen boven Diegem) te willen dirigeren vermits deze baan langer is en beter uitgerust. Dat laatste wordt bevestigd door minister van Binnenlandse Zaken Joëlle Milquet (CDH), waaraan Wathelet als staatssecretaris is toegevoegd, in een brief aan de burgemeesters van de Noordrand. De minister wijst erop dat van de vliegtuigen die opstijgen van 25R er slechts 43,8 procent over de Noordrand vliegen, 49,08 procent over de Oostrand en 7,06 procent boven Brussel-centrum. Ook de andere kritiek dat vanaf 9 januari de vliegroutes naar het westen en het zuidwesten/zuiden naar de Noordrand zijn verschoven, ontkent de minister in een brief. Volgens haar is er geen sprake van 'om de opstijgingsroutes of procedures van baan 25R naar de Noordrand te verplaatsen. Integendeel de geplande wijzigingen zullen een positieve impact hebben op de Noordrand-zone.'

AGENDA
FEBRUARI
2014

Uit

in de Rand

Boulevardstuk in het Brussels

HU
MOR

Het Brussels Volkstejoeter brengt theater in het Brusselse dialect

en kent daarmee veel succes. Op die manier tracht het gezelschap de eeuwenoude volkse uitdrukkingen en zegswijzen in het Brussels voort te laten leven.

Met hun nieuwe stuk *Den Emmerdeur* verwent het gezelschap zowel de nostalgische toneelliefhebber als de doorgewinterde filmfreak. Van de hilarische Franse komedie van Francis Veber uit 1973 bestaan immers ook twee bioscoopversies. **Marc Bultereys** registreert een gedreven zeskoppige cast.

Het waren vooral Jacques Brel en Lino Ventura die de grappige filmprent zijn wereldwijd succes bezorgden. Hun mimiek en hun clowneske bewegingstaal werden door tientallen *conférenciers* geïmiteerd. De uit de kluiten gewassen acteurs konden zelfs de meest veeleisende toeschouwer bekoren. Anno 2014 zou hun interpretatie als overdreven burlesk en te voorspelbaar worden gedoodverfd. De huidige acteursploeg gaat iets subtieler te werk, al laten ook zij duidelijk zien waar het in deze volkse klucht met een moralistische ondertoon om draait.

Alle elementen voor een spannend boulevardstuk zijn aanwezig. We worden meegetroond naar een groezelige hotelkamer, die uitgaat op het gerechtshof. Een huurmoeder wil van hieruit proberen een maffioso uit te schakelen zodra hij op de getuigenbank van een assisenproces verschijnt. Hij ziet zijn plannen echter gedwarsboemd door een wanhopige kerel uit de aanpalende kamer, die zich met de gordijnkoord wil wurgen. *Den emmerdeur* besloot tot die wanhoopsdaad omdat zijn vrouw er met haar psychiater vandoor ging.

Voor de toneelmuziek werd **Paul Michiels** aangesproken. Net als de kleedster en decorontwerpster **Barbara Vanden Driesche** creëert hij een pittig sfeertje, dat de lachers aanvuurt zonder de moedelozen in hun sombere bedenkingen over het vergankelijke leven en de onvermijdelijke dood te storen. ■ LUDO DOSOGNE

Den Emmerdeur

Het Brussels Volkstejoeter

7, 8 EN 9 FEB · 15.00 EN 20.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR · 28 FEB · 20.15

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

De gevolgen van de crisis

THEA
TER

Voor hun politieke thriller *Angst* baseren **Braakland/ZheBilding** en **De Queeste**

zich op nieuwsberichten en documentair materiaal. Nadat theatermaker **Stijn Devillé** in *Hebzucht* de grondoorzaak van de huidige economische en sociale crisis onder de loep nam, focust hij met zijn acteurs in het tweede luik van deze trilogie op de angst die de politieke hoofdkwartieren, de markten en de zakenwereld beheerst. Nog steeds wordt er gespeculeerd en worden fortuinen vergaard. Aan de andere kant groeit het aantal ontevreden die het slachtoffer zijn van de bezuinigingsmaatregelen waaraan er geen eind schijnt te komen. Humanitaire drijfveren moeten plaatsruimen voor economische. Wie zijn geld heeft verloren, wordt bang voor de toekomst. Kan een nieuwe bankencrash worden voorkomen? Of gaan we met zijn allen de dieperik in? Naast de vaste acteursploeg wordt de scène van dit massaspektakel bevolkt door 99 figuranten, waarvan de helft wordt aangevoerd uit Leuven en Hasselt. De overige figuranten rekruteerden de culturele centra zelf. Zij vertegenwoordigen de stem van het volk. Helemaal ongerust hoeft het publiek de zaal niet te verlaten. Het derde luik van de trilogie, dat eerlang de affiche zal sieren, is gewijd aan de hoop. Benieuwd of we onze hebzucht en graaibrang ook daadwerkelijk willen temperen. ■ LD

VR · 14 FEB · 20.30

Angst

Braakland/ZheBilding & De Queeste

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Gezien op de radio

EX
PO

De tentoonstelling *Gezien op de radio* die nog tot eind april in Tour & Taxis te zien is, blikt terug op honderd jaar radiogeschiedenis en doet een aantal voorspellingen over de toekomst. Steeds meer zullen de uitzendingen met beelden worden ondersteund. Een evolutie die is ingezet met internetradio.

Op 28 maart 1914 werd vanuit het koninklijk park in Laken het allereerste Belgische radioprogramma uitgezonden.

Koning Albert I had er een zender en een ontvanger laten installeren. Met de hele koninklijke familie luisterde hij naar een klassiek concert opgedragen aan koningin Elisabeth, met als hoogtepunt een aria uit *Tosca* van Puccini. De avond werd afgesloten met de *Brabançonne* en de *Marseillaise*.

In een *luistergang*, die de sfeer oproept van een teletijdmachine, hoor je flarden uit mythische reportages. Joeri Gagarin, Nikita Chroestjow, J.F. Kennedy, Nelson

Boven het bewustzijn

EX
PO

Voor een allesomvattende retrospectieve is het nog te vroeg, maar de bloemlezing die *Michael Borremans* (Geraardsbergen, 1963) van zijn raadselachtig oeuvre serveert, is intrigerend genoeg om hem te typeren als een veelzijdige beeldkunstenaar die risico's eerder opzoekt dan schuwt.

Via zijn dagdromen belandt hij in de mysterieuze ruimte tussen de fysische en de metafysische wereld. Toch bedrijft hij geen parapsychologie, maar verkent hij de domeinen die ons rationeel bewustzijn overstijgen. 'Wie zich geblinddoekt in de duisternis begeeft, kan niet meer rekenen op zijn oriëntatievermogen', waarschuwt hij. 'Het is de enige mogelijkheid om de alledaagse werkelijkheid achter zich te laten.'

Door de thematische opbouw van de expositie wordt de chronologie van de werken door elkaar geschud. Liefde en agressie, leven en dood; ze worden de bezoeker aan het *Small museum for brave art* bijna lucht hartig voorgeschoteld. Wie de tijd neemt, wordt door de inhoud opgezogen, ook al geven de vijftig schilderijen, de veertig tekeningen en de vijf films slechts een gedeelte van hun betekenis prijs.

'Ik gebruik de schoonheid om mijn werk attractief te maken', vertelt Borremans. 'Zij sluit de wreedheid niet uit, maar door de esthetiek van de gruwel te benadrukken kijkt de bezoeker beter. In de meeste kunstwerken

wordt met dit soort contradicties gespeeld. Het lijden en de dood worden niet aan het oog onttrokken, maar integendeel duidelijk getoond. Dat vergt lef en durf. Dankzij deze confrontatie gaat het werk spreken.'

Borremans weigert een eigen, herkenbare stijl te ontwikkelen. 'Dan zou ik altijd met hetzelfde verhaal komen aandraven, terwijl ik telkens andere mosterdpotjes wil openen en daarmee het publiek wil verrassen. Een gesprek op café, spelende kinderen in de straat, een natuurzicht of een vluchtige gebeurtenis zijn vaak een dwingende inspiratiebron. Ook dagdromen tracht ik in tekeningen, schilderijen of films toegankelijk te maken.'

De meest geslaagde werken ontstaan uit het toeval. 'Ik ben altijd in de ban van het onvoorspelbare. Soms ben ik dagenlang druk in de weer met het schikken en ordenen van de elementen zonder dat het mij bevredigt. Plots is de gedroomde compositie er toch. Het lijkt wel een mirakel! Als kunstenaar kan ik alleen de omstandigheden creëren opdat het zou gebeuren. Net als een pianist die soms met drie akkoorden een meesterwerk tevoorschijn tovert.'

Het museum voor hedendaagse kunst in Dallas nam het initiatief voor de tentoonstelling. 'Ik bracht curator Jeffrey Grove in contact met Paul Dujardin van Bozar opdat ze misschien beiden de werken zouden tentoonstellen. Uiteindelijk stapte ook het museum van Tel Aviv in het project.'

■ LUDO DOSOGNE

22 FEB TOT 3 AUG
As sweet as it gets

Michaël Borremans
Brussel, Bozar, www.bozar.be

Mandela, de renners uit de Tour de France; hun stemmen werden collectief geheugen dankzij de radiogolven die het timbre voortdurend manipuleerden. Tijdens de Tweede Wereldoorlog fungeerde de radio als propagandamiddel voor de bezetter. Radio Bruxelles zond als tegenwicht vooral Joodse liederen uit. Theo Fleischmann werd de ongekroonde koning van het radionieuws, dat in de volksmond spoedig het *gesproken dagblad* werd genoemd omdat de presentatoren hele

artikels uit kranten voorlezen. De scheiding naar taalgroep, de evolutie van het NIR naar BNRO, BRT en VRT, de Vlaamse zeepiraten en de vrije radio's; de concurrentie is bikkelhard, maar de stemmen en de muziekjes in de ether zijn zo betoverend dat hun voortbestaan is gegarandeerd. ■ LD

TOT 24 APR

Gezien op de radio

Brussel, Tour & Taxis, www.exporadio.be

Opwinding over het menselijke lot

DA
NS

De Nederlandse choreografen **Emio Greco** en **Pieter C. Scholten** vieren de tweehonderdste verjaardag van Giuseppe Verdi (1813-1901) met *Double Points*, een dansstuk, waarin drie van zijn operaheldinnen zich opwinden over het menselijk lot. Terwijl we op een krakerige geluidsoptname de stemmen horen van legendarische diva's komen Desdemona uit *Otello*, Jeanne d'Arc uit *Giovanna d'Arco* en Violetta uit *La Traviata* live opnieuw tot leven. Drie krachtvolle vrouwen die zich eerst nog moeten maquilieren. Dat doen ze tussen het publiek. De lange regenjassen werpen ze pas af zodra ze in het volle licht van het podium verschijnen.

De schitterende avondjurken moeten plaats ruimen voor sobere witte kledjes. **Suzan Tunca**, **Kelly Hirina** en **Helena Volkov** kijken strijdvaardig. Hun blik wordt gloeiend als koor en orkest de begeleiding overnemen. Hun ondergang kunnen ze niet afwenden, maar dankzij de magische partituur van *Libera me*, het slotluik van Verdi's onnavolgbare Requiem, overwinnen ze de dood. ■ LD

VR · 21 FEB · 20.30

Double Points: Verdi

Emio Greco/ Ick Amsterdam
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Shakespeares storm

Kinderen twee uur lang naar een stuk van Shakespeare laten kijken, kan dat? Volgens de Nederlandse theatermakers van de **Toneelmakerij** en **Firma Rieks Swarte** wel. Ze hebben wel wat herhalingen en tekst-kronkels geschraapt, maar buigen niet voor de opvatting dat je voor kinderen alles zo begrijpelijk mogelijk moet maken en dat een stuk voor hen niet langer dan vijf kwartier zou mogen duren. Ze doen dat in de overtuiging dat zolang de verbeelding aan het werk is, de magie zal volgen.

De magie van de verbeelding is ook een van de hoofdthema's van Shakespeares allerlaatste stuk, waarover het hier gaat. Met *De Storm* roept Shakespeare al zijn krachten als toneelschrijver op en vertelt hij het verhaal van Prospero, die ooit de machtige hertog van Milaan was, maar door zijn broer Antonio en de koning van Napels werd verraden. Hij wordt met zijn dochter Miranda verbannen naar een klein, magisch eiland, waar hij zich in aanwezigheid van het kwade creatuur Kalibaan en de luchtgeest Ariël ontpopt tot een machtig tovenaer. Het is tegelijk een liefdesverhaal en een stuk over wraak en vergevingsgezindheid, maar vooral een stuk vol mysterie en tovenarij waarvoor Rieks Swarte niet toevalig een decor verzon dat je letterlijk laat binnenkijken in het hoofd van Prospero. ■ MB

WO · 26 FEB · 19.30

De Storm (+8j)

De Toneelmakerij & Firma Rieks Swarte
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Kapel

TERVUREN Alsof weggeplukt van Expo 58 ligt, naast het statische, neogotische hoofdgebouw van het Heilig-Hartcollege, verscholen achter enkele hoge naaldbomen, een verrassend staaltje modernisme. Via het opgaand pad of de gaanderij kom je, langs de campanile, waarin evenwel nooit een klok luidde, bij de kapel van de Barmhartige Christus. Een kleurrijke mozaïek van Christus op de voorgevel, een evocatie van de verschijning van de barmhartige Heer aan zuster Faustina in Polen, nodigt uit om binnen te gaan. In 1958 ontwierp de Oostendse architect Silvain Smis deze kapel in opdracht van de paters. In de tijd dat de mogelijkheden van beton als constructiemateriaal volop geëxploreerd werden, tekende hij een volume met opstaande wanden en dakconstructie uit voorgespannen beton. Acht ranke metalen zuilen ondersteunen de dakconstructie van wel 26 meter breed. Ook de gebogen lijnvoering van de wanden maakt de kapel dynamisch en licht. De geometrische composities van kleurvlakken in de hoge, rechthoekige ramen kleuren het invallende licht diepblauw en warmgeel. De kruisweg met kubistisch-expressionistische schilderijen van de hand van de Belgische kunstenares Marthe Donas is van een unieke schoonheid. Hier geen drama of bloed, maar ingetogen passie en pijn. Achter het altaar hangt een schildering van de barmhartige Christus van Gaspard De Vuyst. Door de schaarse opkomst van kerkgangers sloot de kapel eind 2012 haar deuren. Het is nu zoeken naar een nieuwe bestemming voor deze ruimte van schoonheid, licht en kleur. ■ TDW

Plezante samenzang

VARIA

In zijn bevlogen jaren stormde hij het podium op als Lenny & de Wespen. Op het Interfacultair Songfestival in Leuven werden ze gelauwerd voor hun gedurfde teksten en opzichtig podiumgeweld. Nu fungeert *Lennaert Maes* als veelgeprezen auteur, animator en doorgefluk van het betere Nederlandstalige lied.

Op zijn voornaam, die herinnert aan Lennaert Nijgh, de auteur van vele liedjes van Boudewijn De Groot, is hij trots. 'Mijn vader bewonderde de Nederlandse troubadour en ik kan hem daarvoor alleen maar dankbaar zijn. De Groot maakte ondertussen een bejubelde doorstart van het rebelse naar het melodieuze, romantische meezinglied, hoewel zijn klassiekers het nog altijd goed doen.'

Met de **Bonski's** – zijn twee muzikale broers uit Rusland –, en nieuwkomers die onze taal willen leren, bracht hij onlangs een multiculturele cd uit, waarvan de veertien liedjes tijdens een concertreeks door heel Vlaanderen worden voorgesteld. Dat het zingen van liedjes het taalgeheugen aanscherpt, heeft Lennaert al vaak ondervonden. 'Een tekst kan je beter onthouden als je er de poëzie van ontleedt of als je hem zingt. De auteurs van een lied zijn de muzikale muze dankbaar omdat zij de woorden zonder tegenprestatie aanreikt. De blueszangers in de broeierige kroegen van het zuiden vertrokken van een woord of een zin en de rest volgde spontaan. Iedere cultuur kent vaste, muzikale patronen, die door de

zanger of de tekstdichter alleen maar moeten worden ingevuld.'

Met zeven studenten van het Instituut voor Levende Talen in Leuven nam hij veertien liedjes op. De helft is van zijn hand; de andere helft zijn bekende songs uit andere landen, die voor de gelegenheid in het Nederlands worden vertolkt. Daar horen oude volksliedjes bij als *A la claire fontaine* uit Frankrijk, maar ook Turkse, Oekraïense, Russische, Spaanse en Zuid-Amerikaanse klassiekers. Tijdens de concerten kunnen de aanwezigen hun beste beentje voorzetten en meezingen met de multiculturele muziekquiz.

'Wij zijn geen taalinstituut, maar reiken geïnteresseerden de mogelijkheid aan om op een plezante manier om te gaan met het Nederlands', zegt Maes. 'Onze interactieve aanpak werpt zijn vruchten af. Steeds meer taalklassen en scholen tonen interesse voor onze methodes. In eigen land boekten we dit jaar 25 shows. Ook het buitenland stapt ijverig mee. We trekken voor de derde keer naar Indonesië. In de voormalige Nederlandse kolonie kent het Nederlandstalige lied een revival en daar dragen Lennaert en de Bonski's hun steentje toe bij.' ■ LUDO DOSOGNE

Twee madammen zingen de

MUZIEK

Na twee decennia solo of in groep te hebben rondgetoerd, doopten **Kathleen Vandenhoudt** en **Pascale Michiels** hun nieuwe plaat en hun tournee *Ridin' the Rods*. Zij verge-

lijken zich met de zwarte blueszangers die als verstekeling met de goederentreinen de Amerikaanse staten doorkruisten. Zij konden zich alleen via de onderstellen verplaatsen, hun instrument op de buik vastgebonden. Dat ze nog veel meer in hun mars hebben dan televisiekijkend Vlaanderen heeft gezien wil Raf Walscherts als tourneecoach van deze onversneden Vlaamse bluesmaddammen bewijzen. In de Amsterdamse rocktempel Paradiso waren bluesfanaten alvast aangenaam verrast.

Een boekje van de Amerikaanse schrijfster Carson Mc Cullers dreef Pascale Michiels naar de muziek. Zonder enige podiumervaring besloot ze om singer songwriter te worden. Twintig jaar geleden verzeeilde ze in de Vlaamse soap Wittekerke als Patsy De Cleyn. De VRT

Geen landmijn

**MU
ZIEK**

Daan vermijdt communautaire valkuilen. Toch maakt hij tijdens zijn concerten politieke kanttekeningen. Zijn jongste langspeler *Le Franc Belge* bevat alleen maar Engelse en Franse nummers. Met de dubbelzinnige titel hoopt hij de verwachte kritiek van onze zuiderburen in Parijs af te remmen. Hij profileert zich duidelijk als een Belg en voelt zich bijgevolg niet verplicht om zich in het academisch Frans uit te drukken. Net als Stromae kiest hij voor een eigen multicultureel universum zonder landmijnen. Getooid met cowboyhoed en ondersteund door de galopgeluiden van paarden treedt hij ook in het voetspoor van Bobbejaan Schoepen, die hij bij zijn begrafenis met een rockversie van *De lichtjes van de Schelde* ook echt heeft uitgewuifd.

Hij toont zich met songs als *Mes états unis* en *La crise solidaire* met het Griekse volk zoals blijkt uit de referenties naar Zorba en de sirtaki, die door Mikis Theodorakis een rebelse wending kregen. Het album breidt een verrassend vervolg aan zijn vorige cd *Simple*. Fatalistische gedachten worden geneutraliseerd door de kracht van de verbeelding. Omdat hij het achterste van zijn tong toont, kunnen we besluiten dat Daan geen destructieve fatalist is, maar dat hij gelooft in een vredelievende toekomst, waar niemand op een geldstuk stuk bijt. ■ LD

ZO · 9 FEB · 20.30

Le Franc Belge

Daan

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

De Bonski's kennen hun wereld

Lennaert & De Bonski's

DO · 6 FEB · 20.30

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA · 22 FEB · 20.00

Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre, 02 371 22 62

DI · 25 FEB · 14.00 EN 20.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

blues

engageerde haar voor de rol van Vera Muys-Eetvelt in *Ons Geluk* van Gerard Walschap. Bijna vier jaar maakte ze ook bij *Flikken* het mooie weer als Cat Reyniers. Kathleen Vandenhoudt brak op het einde van de jaren tachtig door met de prijzenregen op de Baccarabeker. Haar repertoire bestaat vooral uit autobiografische, verhalende songs. Als bluestandem verkent het duo nieuwe wegen. ■ LD

VR · 21 FEB · 20.00

Ridin' The Rods

Kathleen Vandenhoudt en Pascale Michiels

Wezembeek-Oppeem,

GC de Kam,

02 731 43 31

Prachtige hemel eindeloze zee

**MU
ZIEK**

Voor een kus van zijn geliefde vervult **Herman Van Veen** al haar wensen. Hij tovert haar een prachtige hemel en een eindeloze zee. Mocht ze door verdriet zijn overmand dan droogt hij haar tranen. En heeft ze een zwaarwichtig probleem, dan zoekt hij samen met haar naar een oplossing. Met zijn omfloerste stem schenkt de gedreven chansonnier vertrouwen. De troubadour evolueerde van kleinkunstenaar, cabaretier en acteur tot een warmhartige levensfilosoof. Voor de liefhebbers van zijn wijsheden is hij een onvervalste goeroe. Hij bekent trouwens dat hij schatplichtig is aan de invloedrijke zieners en profeten van weleer.

Om de drie jaar reist hij door Vlaanderen, dat hij diep in zijn hart koestert. Hij zingt, speelt en danst zonder adempauze. Met zijn muzikanten vormt hij een magistraal team, dat zich niet beperkt tot makkelijke liedjes, maar ook experimenteert met marionettenspel, rekwisietentheater, mime en diepzinnige poëzie. Wie al dit moois tot zich neemt, wil spontaan zijn intiemste vrienden en vriendinnen met welgemeende kussen overladen. ■ LD

6 EN 7 FEB · 20.30

Voreen kus

Herman Van Veen

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

agenda

PODIUM

THEATER

ZA · 1 FEB · 20.30

De Grote Oorlog

Hotel Modern & Arthur Sauer
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 6 FEB · 20.30

Een trooster

Daan Hugaert
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO · 6 FEB · 20.30

Breken

Kommil Foo
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR · 7 FEB · 20.30

Alles van Eva

Skagen
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA · 8 FEB · 20.15

Amadeus

Logeio theaterproducties
Aalsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA · 8 FEB · 20.30

Petrus en den doodendraad

Het Gevolg
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

WO · 12 FEB · 20.30

Ik moet beter leren luisteren

Nele Bauwens
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO · 13 FEB · 20.30

Marathon five-o

Bert Cosemans & Bart Van Avermaet
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

VR · 14 FEB · 20.30

Angst

Braakland/ ZheBilding & De Queeste
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA · 15 FEB · 20.30

Taxi taxi

De Komedie Compagnie
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO · 16 FEB · 15.00

Moi non plus

Poppe, Flerackers & Ceurvels
Sint-Pieters-Leeuw,
De Merselborre,
02 371 22 62

DO · 20 FEB · 20.30

Lenz

Theater Malpertuis
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

DO · 27 FEB · 20.30

Coalition

Tristero/ Transquinquennial
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 28 FEB · 20.30

De Parel

't Arsenal
Tervuren, GC Papeblok, 02 766 53 47

KIDS

ZA · 8 FEB · 19.00

Rossini's geheime recept (+6j)

I Solisti del Vento
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA · 8 FEB · 20.00

Carrousel des Moutons (+6j)

Cie. D'Irque & Fien
Tervuren, GC Papeblok,
02 766 53 47

ZO · 9 FEB · 11.00

Koppie koppie (+3j)

Villanella & Maria Clara Villa Lobos
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO · 9 FEB · 15.00

Leeghoofd (+4j)

Tuning People/ kinderevandevilla
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 9 FEB · 11.00 EN 15.00

Nest (6m tot 3j)

Theater De Spiegel
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

ZO · 9 FEB · 15.00

Nog een danske (+4j)

HetPaleis
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA · 15 FEB · 19.00

't zit zo (6-106j)

Barre Weldaad
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA · 15 FEB · 16.00 EN 19.00

ZO · 16 FEB · 11.00 EN 15.00

Zoutloos (+7)

Studio Orka/ Bronks
Brussel, op locatie, www.bronks.be

ZO · 16 FEB · 9.30, 11.00 EN 15.00

Neuzen (2-4j)

Theater De Maan
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO · 16 FEB · 10.30

Waar is Knoester? (+5j)

familiefilm
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 16 FEB · 15.00

Zigzag zigzag (+8j)

Inne Goris/ Zeven
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

WO · 19 FEB · 14.00

Regenboogshow

Clown Robbedebob
Drogenbos, GBS de Wonderwijzer,
02 333 05 70

WO · 19 FEB · 14.00 EN 16.30

De Kaatjes Tralalaatjes Theatershow (+3j)

Kaatje-Ketnet
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 23 FEB · 15.00

Winter (+3j)

Kapitein Winokio
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO · 23 FEB · 13.30

Pepernoot (+3j)

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 26 FEB · 19.30

De Storm (+8j)

De Toneelmakerij & Firma Riexs Swarte
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 28 FEB · 20.30

Dr Szvo (+11j)

Het Banket
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

HUMOR

M'n zuster hangt in de luster

Echt Antwaarps Teater
ZA · 1 FEB · 20.15
Aalsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

14, 15 EN 16 FEB · 20.00 EN 15.00

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

ZA · 1 FEB · 20.30

Wanneer gaan we nog eens bowlen?

Bart Cannaeerts
Hoeilaart, GC Felix Sohie,
02 657 05 04

Lenz (20/02)

Zigzag zigzag (16/02)

DO · 6 FEB · 20.00

Best of British

The London Quartet
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

VR · 7 FEB · 20.00

Maestroloog

Guga Baúl
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

Den Emmerdeur

Het Brussels Volkstejoeter
7, 8 EN 9 FEB · 20.00 EN 15.00
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24
VR · 28 FEB · 20.15
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

Zijn derde show

Xander De Rycke
DO · 13 FEB · 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90
ZA · 22 FEB · 20.30
Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

DO · 13 FEB · 20.30

Spijtig spijtig spijtig

Wim Helsen
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 14 FEB · 20.15

Comedy: the line-up

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR · 21 FEB · 20.30

Sprook

Kamagurka
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZA · 22 FEB · 20.30

One man show

Beersmans & Monserez
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

ZA · 22 FEB · 20.00

Maniak

Steven Mahieu
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaal-
hoeve, 02 381 14 51

DO · 27 FEB · 20.00

Koning Voetbal

Raf Coppens
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

SENIOREN

DI · 4 FEB · 14.30

Cowboy Conference

Carry Goossens
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO · 20 FEB · 14.00

Hier zingt men Nederlands

Marijn Devalck en groep
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DANS

ZA · 8 FEB · 20.30

Parkin'Son

Guilio D'Anna
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 21 FEB · 20.30

Double Points: Verdi

Emio Greco/ Ick Amsterdam
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA · 1 FEB · 20.30

Terno e terna

Fernando Lameirinhas
& Maria De Fatima
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 2 FEB · 15.00 EN 19.00

Walk On By

De Vis & Vanspauwen
Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma,
02 371 22 62

WO · 5 FEB · 20.30

Taraf de Haïdouks

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Sons of the New World

Jef Neve
DO · 6 FEB · 20.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
ZA · 22 FEB · 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

6 EN 7 FEB · 20.30

Voor een kus

Herman Van Veen
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 7 FEB · 20.15

Wim Mertens trio

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR · 7 FEB · 20.30

Flip Kowlier

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA · 8 FEB · 20.00

Ike & Tina

The Misses Big Stuff Band
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA · 8 FEB · 20.30

En avant la muziek!

Johan Verminnen
Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

ZO · 9 FEB · 20.30

Le Franc Belge

Daan
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

WO · 12 FEB · 20.00

Idealist

Cristina Branco
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

WO · 12 FEB · 20.00

Liesa Van der Aa & Wannes Cappelle

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

WO · 12 FEB · 20.30

Knock-out

Percossa
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

VR · 14 FEB · 20.30

Ambos Lados

Federico Ordoñez
Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

VR · 14 FEB · 20.30

Rick de Leeuw

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 14 FEB · 20.30

Scattered Dreams

Zefiro Torna
Duisburg, Sint-Katharinakerk,
02 766 53 47

ZA · 15 FEB · 20.15

Bijna volwassen

Raymond van het Groenewoud
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZO · 16 FEB · 20.30

Solo

Roland
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 21 FEB · 20.30

I Muvrini

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

Flip Kowlier (7/02)

A tribute to Marvin Gaye (21/02)

Inside Llewyn Davis (4,9 en 18/02)

VR · 21 FEB · 20.30

A tribute to Marvin Gaye

Sofie, Sandrine, Stef Caers & Mo Harcum

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

VR · 21 FEB · 20.00

Ridin' The Rods

Kathleen Vandenhoudt
en Pascale Michiels
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

ZA · 22 FEB · 20.30

Pauline & Paulette, de musical

Judas Theaterproducties
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO · 23 FEB · 18.30

Play-in

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZO · 23 FEB · 20.30

Heather Nova

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 27 FEB · 20.30

Dubbin' Souls

The Messieurs Blues
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

DO · 27 FEB · 20.30

Wannes Cappelle solo

Het Zesde Metaal
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

VR · 28 FEB · 20.30

Balzaal der gebroken harten III

Guido Belcanto, Tine Embrechts,
Martinus Wolf e.a.
Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

VR · 28 FEB · 20.00

Lief en leed

Zjef Vanuytsel & Micheline Van
Hautem

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VR · 28 FEB · 20.30

Apenbloed & Engelenzang

Pieter Embrechts
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

KLASSIEK

ZO · 2 FEB · 11.00

Duo Amalia

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 2 FEB · 11.00

Het Collectief

Dilbeek, Muziekacademie,
02 466 20 30

ZO · 9 FEB · 11.00

Benjamin Dieltjens & Il Gardellino

lezing-concert
Imde, Sint-Kwintensterkerk, 02 268 61 74

WO · 19 FEB · 20.30

Heden en verleden in confrontatie

Trio Fenix
Grimbergen, sacristie abdijkerk,
02 263 03 43

ZO · 23 FEB · 11.00

Lof der lichtheid

Piet Van Bockstal & Yutaka Oya
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

JAZZ

DO · 6 FEB · 20.30

PHD

Hoeilaart, cafetaria Felix Sohie,
02 657 05 04

DI · 25 FEB · 20.30

Much ado about nothing

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 20 FEB · 20.30

Gelukkige verjaardag

Trio Grande
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZO · 2 FEB · 15.00

Freebirds

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZO · 2 FEB · 20.00

Het Diner

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA · 3 FEB · 20.30

Prisoners

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI · 4 FEB · 20.30

War Horse

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Inside Llewyn Davis

DI · 4 FEB · 20.30
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZO · 9 FEB · 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI · 18 FEB · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Blood Ties

WO · 5 FEB · 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 23 FEB · 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA · 10 FEB · 20.30

What Maisie knew

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

MA · 10 FEB · 20.30

The Wolf of Wallstreet

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DI · 11 FEB · 20.30

Last Vegas

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 12 FEB · 20.30

Het Vonnis

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

WO · 12 FEB · 20.30

Docville #3

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 16 FEB · 20.00

Mandelas long walk to freedom

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

MA · 17 FEB · 20.30

Captain Philips

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DI · 18 FEB · 20.30

The Lunchbox

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Marina

WO · 19 FEB · 20.30

DO · 20 FEB · 14.00

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

WO · 19 FEB · 20.00

Life of Pi

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

What Maisie knew (10/02)

The Wolf of Wallstreet (10/02)

As sweet as it gets (22/02 tot 3/08)

DO · 20 FEB · 15.00 EN 20.00

La vie d'Adèle

Wezembeek-Oppem,
GC de Kam,
02 731 43 31

MA · 24 FEB · 20.30

The Fifth Estate

Grimbergen,
CC Strombeek,
02 263 03 43

DI · 25 FEB · 20.30

Much ado about nothing

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI · 25 FEB · 20.30

The Hobbit – The Desolation of Smaug

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

WO · 26 FEB · 20.30

The Selfish Giant

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

EX
PO

5 TOT 12 FEB

18 FEB TOT 3 MAA

Lucas Weygaeghe – Arnica

fotografiecircuit
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

6 TOT 12 FEB

Brusselse zegswijzen en spreuken

Bert Mathys
Wemmel,
GC de Zandloper,
02 460 73 24

7 FEB TOT 2 MAA

Renato Nicolodi

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

19 FEB TOT 23 MAA

Veerle Eyckermans

Vlaamse acteurs in hun loge
Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

22 FEB TOT 3 AUG

As sweet as it gets

Michaël Borremans
Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 9 MAA

Michel Seuphor

Drogenbos, FelixArt museum,
www.felixart.org

TOT 31 MAA

Troet Demey – aquarellen

Wezembeek-Oppem,
GC de Kam, 02 731 43 31

TOT 24 APR

Gezien op de radio

Brussel, Tour & Taxis,
www.exporadio.be

VOR
MING

DI · 4 FEB · 14.00

Was WO I de oorzaak van WO II?

Yvan Vanden Berghe
Dilbeek, kasteel La Motte,
02 466 20 30

MA · 10 FEB · 15.00

Tanzania en Zanzibar

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZO · 16 FEB · 10.30

Ayn Rand, erg geliefd en extreem gehaat

Hoeilaart, GC Felix Sohie,
www.rodenbachfonds.org

DI · 25 FEB · 14.00

Een robot in het operatiekwartier

Jos Vander Sloten
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

WO · 26 FEB · 20.00

De Balearen

Meise,
GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

OP
STAP

ZO · 2 FEB · 14.00

Grimbergse Kouters

Meise,
Sint-Martinuskerk,
02 269 49 22

ZO · 2 FEB · 14.00

Bomenwandeling

Huizingen,
provinciaal domein,
02 380 17 52

ZO · 16 FEB · 14.00

Knoppenwandeling

Sint-Genesius-Rode,
Zevenbronnen,
www.natuurpuntrode.be

ZO · 23 FEB · 14.00

Wrangwortelwandeling

Dworp,
oud gemeentehuis,
02 356 24 78

ZO · 27 FEB · 14.00

Solheide, Meigemheide en Begijnenbos

Dworp, Alsembergsesteenweg 585,
www.ngz.be

VA
RIA

De Bonski's kennen hun wereld

Lennaert & De Bonski's

DO · 6 FEB · 20.30

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

ZA · 22 FEB · 20.00

Sint-Pieters-Leeuw,

De Merselborre, 02 371 22 62

DI · 25 FEB · 14.00 EN 20.00

Wemmel, GC de Zandloper,

02 460 73 24

www.randkrant.be

Neem ook een kijkje op
www.randkrant.be voor meer nieuws.

Tanzania en Zanzibar (10/02)

Ayn Rand (16/02)

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de Uitdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – UIT in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de Uitdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

Geef zelf je activiteit in!
Uitdatabank.be

Never let me go

Weg is de buitenwereld. Verscholen in de duisternis onder de trap zit het meisje op een deken. Ze heeft de poppen en beren op een rij geschikt. Allemaal kijken ze haar recht in de ogen, ze vertellen honderduit. Het meisje luistert aandachtig en leeft met hen mee.

TEKST Ingrid Laporte • FOTO Filip Claessens

Een voorstelling van Studio Orka heeft precies dat effect. De fantasie of poëzie, die je misschien ergens onderweg kwijtspelde, wordt weer werkelijk. Moeiteloos. Hun logo mag dan een mosselmannetje zijn, Orka is het geesteskind van ontwerpersduo Martine Decroos en Philippe Van de Velde. De naam verwijst zowel naar de aantrekkingskracht als naar het gevaarlijke kantje van de zwart-witte walvis. Sinds 2004 hebben de twee in Vlaanderen en ver daarbuiten het pad geëffend voor locatietheater. Als toeschouwer zit je midden in een volkstuinje (*Warmoes*), een ondergelopen kelder (*Jacobsneus*), een romantisch park (*De legende van Woesterdam*) of de eetzaal van een bejaardentehuis (*Zoutloos*). 'Dat is een bepaald soort realiteit die je niet meer hoeft te verzinnen. Als vormgever kan je daar ingrepen aan toevoegen die in een klassieke theaterzaal onmogelijk zijn. Ik kan het me zelfs niet meer voorstellen, zonder de omgeving als absolute startpunt voor de vorm en inhoud van onze verhalen', lacht Decroos.

Kruisbestuiving

Acteur Dominique Van Malderen maakt sinds de beginjaren deel uit van het gezelschap. 'Orka was als thuiskomen. We mochten na jarenlang werken in een productiehuis onze eigen verhalen vertellen. De manier waarop een nieuw stuk hier groeit is heel intuïtief.'

'Dat maakt ons werkproces even complex als boeiend. Het risico van het blanco blad dat je langzaam samen inkleurt. Er valt enorm veel te bedenken. De tekst ontstaat uit improvisaties van onze acteurs. Emoties worden gevoeld door conversaties met, in dit geval, verplegers, kleinkinderen en bejaarden. Philippe's wilde ideeën voor de decorstukken, die hij niet louter om hun esthetiek creëert maar als actieve personages, zijn prachtige cadeaus voor het team. Denk aan de trillende, zich verplaatsende wasmachine (*Jacobsneus*) of de geheime kast (*Berninna*). Het toeval speelt zijn onschatbare rol. En de vertelling is eenvoudig. Ogenschijnlijk dan', zegt Decroos. Al die elementen versmelten tijdens de laatste

repetitiedagen tot een eigen theaterstijl vol relativerende humor en verfijnde scenografische vondsten. *Everything you can imagine, is real* zei Picasso ooit. 'Is voelbaar', vult Decroos aan. 'Verbeelding maakt dat je anders kijkt naar de echte dingen in het leven. Kinderen schakelen veel vlotter tussen beiden. Fantasie maakt zaken bespreekbaar. Dat we jeugdtheater maken, betekent niet dat we moeilijke thema's uit de weg gaan. Zoals hier: afscheid.'

Zoutloos?

'Maaltijden zijn superbelangrijk voor oudjes. Ze hebben het over de patatten die 's middags niet te eten waren. Te weinig zout. Of ze smokkelen eten mee naar hun kamer. Ook muziek is in *Zoutloos* sterk aanwezig omdat ze voor bejaarden zo vitaal is: liedjes herinneren ze zich langer dan de gezichten van hun familie. Muziek is een oergegeven.' Een meerstemmig *Love me tender* klinkt vanuit de repetitieruimte... *love me sweet, never let me go*. Dominique is Jimmy. 'Een verwarde alleenstaande vader die zijn moeder graag en vaak in het rusthuis bezoekt (een Westmalle kost er maar 2 euro!). Hij heeft weinig tijd en vergeet een beetje wie hij liefheeft. Ondertussen werkt hij aan zijn Elvisimitatie voor de jaarlijkse revue van de senioren.' *Van de revue des levens heeft niemand het program*. 'Tania Van der Sanden speelt de gezellige oma, de spilfiguur. *Het meervoud van Ief is leven, zegt ons bomma*. Het is geweldig om te zien hoe Van der Sanden opstaat en slapen gaat met haar rol. We wilden haar zo natuurlijk mogelijk verouderen. Ze liet daarom zelfs haar eigen haar kort knippen en krullen.'

Zoutloos wordt pakkend als je weet dat er onderhuids thema's als troost, familiebanden, euthanasie en angst voor de dood broeien. Decroos: 'De schoonheid en heftigheid van tussen echte verplegers en bejaarden te spelen, zal veel uitlokken. Afscheid nemen is waardevol. Er rust nog altijd een taboe op. Ik merk dat met mijn eigen moeder. Het is frappant hoe zij en ik daar nog niet over gepraat hebben. Als ze *Zoutloos* ziet, hoop ik dat ze iets ontdekt wat haar kan geruststellen. Ja, dit stuk maak ik wel een beetje voor haar.' Waar stopt fantasie en begint de realiteit? Van Malderen: 'Het mooiste compliment voor Orka is dat kinderen erin geloven. Zo hard, dat ze na de voorstelling wel eens durven vragen: *en gaan we dan nu naar toneel kijken?*'

ZA • 15 FEB • 16.00 EN 19.00

ZO • 16 FEB • 11.00 EN 15.00

Zoutloos (+7)

Studio Orka/ Bronks

Brussel, op locatie, www.bronks.be

i Deze zomer viert Studio Orka zijn 10e verjaardag! Tijdens een 4-daagse in Gent hernemen ze voorstellingen, opent er een klein museum vol Orka-objecten, zijn er feestjes en veel meer. Info: www.studio-orka.

Repair Café

Samen spullen herstellen

Een radio die het niet meer doet, een broek met een scheur, een kapotte lamp. We gooien spullen weg die we met een beetje hulp kunnen herstellen. In een Repair Café, bijvoorbeeld.

TEKST Bart Claes ■ FOTO Filip Claessens

Het is zondagnamiddag en het gemeenschapscentrum de Moelie in Linkebeek loopt vol. Mensen zeulen met strijkijzers, kledij, fietsen, gitaren. Aan grote tafels wordt er duchtig gevezen, geschroefd en genaaid. De mensen gaan zelf aan de slag, met de hulp en steun van enkele handige Harry's en Hariëttes. Thomas Steenhouwer uit Linkebeek is zo'n handige Harry. 'Ik ben beenhouwer van beroep en ik ken wel wat van het slijpen van messen en bijlen', vertelt hij terwijl hij over een slijpsteen zit gebogen waar hij een glimmend mes tegenhoudt. 'Dus help ik hier graag mensen die met botte scharen, messen of andere snij- en knipspullen langskomen. Ik vind het een fantastisch initiatief. Franstaligen en Nederlandstaligen die gezellig samen dingen aan het herstellen zijn, mooi toch?'

Niemand kan nog naaien

Dat vindt Anne Debruyne. Ze is naaister en helpt hier met veel plezier mensen hun broeken in te korten, scheurtjes te naaien en knopen aan te zetten. 'Mensen kunnen dat niet meer', stelt ze vast. 'Ik leerde dat nog op school. Ik toon hen hoe het moet en dan kunnen ze voortaan thuis zelf aan de slag.'

Het Repair Café in Linkebeek is een initiatief van de lokale vereniging Systèmes d'Echanges Locaux (SEL). 'Dit is onze vierde editie', vertelt Joëlle Grimmeau. 'In juni, september, oktober en nu december. De school in Linkebeek was onze eerste locatie, maar die bleek meteen te klein. Er is enorm veel interesse. Niet alleen omdat er veel te herstellen valt, maar het is ook gewoon gezellig. Mensen drinken een koffie en als het hun beurt is, schuiven ze mee aan tafel om te herstellen. Ondertussen doen ze een praatje en leren ze mensen kennen. Buren die elkaar nog niet kennen, herstellen elkaars spullen. Helemaal gratis trouwens.'

Uit Nederland

Het concept Repair Café is komen overwaaien uit Nederland en palmt in snel tempo ons land in. Vorig jaar ging het Netwerk Bewust Verbruiken vzw een samenwerkingsovereenkomst aan met de Stichting Repair Café Nederland om het

idee in ons land te introduceren. Met succes, her en der schieten er Repair Cafés uit de grond. In ons land zijn het er al 65 waarvan 47 in Vlaanderen, 7 in Brussel en 11 in Wallonië. In de Rand wordt er ook in Itterbeek en Halle flink hersteld.

Clara Moeremans van het Netwerk Bewust Verbruiken kijkt niet op van het succes. 'De samenleving van vandaag is gericht op consumeren', legt ze uit. 'We kopen steeds meer spullen en gooien ook steeds meer weg. Luxegoederen die we bezitten, gebruiken we steeds korter. Een cd-speler waarvan het klepje niet opent, een trui met een gaatje in, een stoel met een wiebelende poot, veel te snel gooien we het weg en kopen iets nieuw. Herstellen is geen reflex meer. Veel mensen weten ook niet meer hoe dat moet.'

Talent uitwisselen

Mensen die het wel weten, staan dikwijls aan de kant. 'Dat zijn vaak ouderen, mensen met een lagere opleiding, ambachtslieden. Door deze mensen in te schakelen als begeleiders van een Repair Café doen ze weer mee. Maar iedereen kan een steentje bijdragen, of je nu het onthaal verzorgt, de catering of aan het herstellen bent. Je krijgt er meteen erkenning voor in ruil. Zo draagt Repair Café bij aan de uitdagingen van onze tijd. Repair Cafés zijn er niet enkel om grondstoffen, CO₂ of geld te uit te sparen. Het gaat vooral over het samenbrengen van mensen en kennis en talenten uit te wisselen.'

www.repaircafe.be,
www.facebook.com/RepairCafeVlaanderen

EN Repairing things together

A radio on the blink, a pair of ripped trousers or a lamp that refuses to work. These are the kinds of items we tend to throw away but could be repaired if only we had some help. From a Repair Café, for example. 'There is a huge amount of interest in this system not only because there are so many things to repair but also because of the sociable atmosphere', according to Joëlle Grimmeau from the Repair Café in Linkebeek. 'In our contemporary consumer-oriented society

we buy, use up and throw away. People have lost the habit of repairing things and lots of them would not know where to start', claims Clara Moeremans from the Netwerk Bewust Verbruiken (Conscious Consumption Network). A Repair Café also brings people together. 'I think it is a fine idea. It is great to see French-speakers and Dutch-speakers repairing things together in a relaxed atmosphere', says one of the participants, Thomas Steenhouwer.

Hoog en droog kijken over Overijse

Laat de lange winter vooral geen reden zijn om geen frisse neus te halen in de schitterende landschappen die de Rand rond Brussel rijk is. Ten oosten van Overijse vind je bijvoorbeeld het Terlanenveld, dat het noordelijk deel vormt van het bijzonder wandelbare Plateau van Overijse.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Ga er nu naartoe voor de weidse, kale landschappen waar je veel verder kunt kijken dan in andere seizoenen. Tussen de IJse en de Nijvelsebaan/Bollestraat krijg je een beeld van dit landbouwgebied dat aan de randen nog onverwacht mooie groene elementen heeft die samengaan met de aanwezigheid van de IJse. Die Nijvelsebaan zou beter worden omgebouwd tot een prominente wandel- en fietsbaan; dat zou een gepaste hommage zijn aan dit merkwaardige landschap. In de groene randzone vind je trouwens nog actieve en versleten druivenserres die op termijn blijkbaar bijna allemaal veroordeeld zijn tot een roemloos einde.

Het prachtige decor

Je bevindt je op bijna honderd meter boven zeeniveau, te midden van uitgestrekte akkers die allemaal afhellen naar de IJserivier een vijftigtal meter lager. De westenwinden kunnen hier duchtig tekeer gaan, de leembodems spoelen wel eens af na een fikse regenbui, maar bovenal krijg je boeiende landschappen voor de voeten geschoven. Natuurlijk ontsnapt ook deze regio niet aan de vreselijke ruimtelijke ordening in Vlaanderen, met zijn chaotisch ingeplante en schreeuwlelijk gebouwde huizen en bijhorende koterijen. Het contrast met het eigenlijke plateau kan moeilijk groter zijn. Dat is doorsneden met allerlei veldbaantjes in een reliëfrijk landschap waar het heerlijk wandelen is. Je kunt hier zalig wegdromen of een heuse familie-uitstap van maken in een prachtig decor.

Een bijzondere troef van dit gebied is zijn immense holle weg die je terugvindt in de Stokkemstraat, even voor je aan de Dreef uitkomt. Die is een tiental meter diep ingesneden in de groene omgeving met enorme joekels van beuken en Amerikaanse eiken op de zijkant als indrukwekkende flankerende schildwachten. De kool-, pimpel- en staartmezen en de vinken vliegen je om de

oren. Met hun dartele en frivole vluchten zijn ze een waar genot in dit winters landschap. In de open vlakke van het landbouwgebied gaat het er heel anders aan toe. Daar zijn het kraaien, kauwen, houtduiven, spreeuwen, Kieviten en leeuweriken die de plak zwaaien als de weersomstandigheden en de aard van het seizoen er zich toe lenen. Met veel geluk zie je een vlucht patrijzen op de wieken gaan. Geloof het of niet, maar een groep van deze vogels noemt men een *klucht*.

De dreiging

In dit gebied gaat het echter niet alleen om de natuurelementen. De streek heeft immers een bewogen geschiedenis achter de rug. Op het einde van de Tweede Wereldoorlog bouwden de Engelsen hier vlakbij een krijgsgevangenkamp waar ooit 72.000 Duitse manschappen verbleven. In 1946 werd het definitief gesloten. Bovendien is er nog steeds de dreiging van een leemwinning op een oppervlakte van ettelijke hectare, net over de grens in Huldenberg, ter hoogte van de boerderij Vanderlinden aan de Nijvelsebaan. De administratie van Monumenten & Landschappen was haar tijd ver vooruit door al in 1982 te pleiten voor het behoud van het volledige Plateau

Weddenschap

van Overijse. Ze zagen toen al de dreiging vanuit verschillende hoeken en de tijd heeft hen jammer genoeg gelijk gegeven. Toch is dit nog steeds een erg mooi wandelgebied dat de komende tientallen jaren hopelijk wat rust is gegund.

De mens

De oudste bouwsels springen misschien nog het meest in het oog als het gaat om tekenen van eeuwenoude menselijke aanwezigheid. Het gaat om enkele boerderijen met grote cultuurhistorische waarde, zoals de schitterende Hoeve Ter Geiten. De omliggende groene infrastructuur, het Stokkembos en de reeds vermelde holle weg ter hoogte van de Stokkemstraat, samen met de paternoster aan vis- en andere vijvers vlakbij de IJse, vormen bijzondere elementen in een groene strook die van groot belang is voor de hele streek en zelfs verder. Via de IJse sluit deze immers aan op de natuurrijke Dijlevallei. De IJse mondt ter hoogte van het natuurgebied de Doode Bemde in Neerijse uit in de Dijle en samen vormen ze prachtige natuurradars die de streek domineren.

Andere tekenen van menselijke aanwezigheid zijn de zendmasten van de RTBf en VRT ver in het zuiden van het gebied. Die staan net op Waals grondgebied, in Waver.

Het waren de jaren tachtig, de tijd van de weddenschappen. We hadden geen rotte frank om uit te geven en moesten zelf in ons onderhoud voorzien, want de ouders vonden het na vier jaar studeren welletjes. *Tirez votre plan*, en dat deden we. Na ampel beraad richtten we met drie kameraden het Comité der Weddenschappen op. We stelden statuten op en dienden die bij het Staatsblad in ter publicatie. Een jaar later waren we, met de zegen van de Koning der Belgen, een officieel comité. We konden van start gaan. Ons hoofdkwartier was een tafeltje in een duistere hoek van het Brusselse Kulturkaffee, de plaats waar alle culturo's die niet studeerden bij elkaar kwamen, een geschikt publiek voor onze nieuwe business, want steeds op zoek naar makkelijke inkomsten.

Voor je geld kon inzetten, moest je de drie organisatoren een pint aanbieden, of beter nog een trappist, dat maakte je kansen op winst groter. Onze statisticus hield alles zorgvuldig bij, GIS-correctie inclusief. We stelden weddenschappen in op zowat alles. Van: *Kan Goedele Liekens miss België worden?* (ja) over *Zullen er in het volgende uur vijftig mensen met een parka passeren?* (nee, de tijd van de parka's was voorbij) en *Kan de Makke dertig pinten verstouwen op een uur?* (ja, maar daarna moest hij naar de eerste hulp) tot *Zal premier Martens het aandurven om in te gaan tegen een miljoen Belgische betogers en de Amerikaanse kruisraketten op ons grondgebied toelaten?* (ja, de raketten stonden er al).

Je ziet, een grote variëteit. 'Serieuze vragen geeft ons meer sérieux', want 'je moet de mensen au sérieux nemen, ook diegenen die gokken', zo stak onze afgestudeerde politicoloog een bevlogen pleidooi af. Even liep het bijna fout met de vraag *Is de Liebefraumilch van den Aldi te zuipen of niet?*, vermits het antwoord hierop niet eenduidig kon worden vastgesteld.

Maar de business draaide en dat was het belangrijkste. Hoewel we nooit in sport deden, voelden we ons een gokchinese avant la lettre. Ik was chef de bureau, deed niets, deelde links en rechts een bemoedigend schouderklopje uit, dronk mijn trappist, telde de winst. Na een tijd konden we van de winst een pakje friet met mayonaise kopen, soms zelfs met een curryworst. *Tirez votre plan*, en dat deden we.

Straffer, al doende ontdekten we een vast patroon: wie het minst van iets afwist, won. Iets wat zich in het latere leven zou doorzetten, zo stelden we vast. Wie het minst van de liefde afweet, heeft het schoonste lief, want hij denkt er niet over na. Zoiets. Of: je kunt alles bereiken als je er niets vanaf weet. Een geruststellende gedachte. Als ik vandaag een gokje waag op de paardenkoers vraag ik aan mijn achtjarige zoon op welk paard we moeten inzetten en altijd is hij dichterbij winst dan ik die elke dag de Tiercé volg. Ik moet hem dringend inschakelen als mijn persoonlijke beurspeculant, bedenk ik mij plots, zodat ik eindelijk die cruise naar Mauritius kan boeken. Maar ik wijk af.

Na een tijdje werden die weddenschappen saai en ter bevordering van de animatie voerden we een nieuwigheid in: langdurende weddenschappen in de toekomst. Het was een schot in de roos. Iedereen, maar werkelijk iedereen, maakte een sprongetje van puur enthousiasme, want wat de toekomst brengt is onzeker, dat weet niemand, waardoor de winstkansen plots voor iedereen de hoogte inschoten. Geniaal. Tot we ontdekten dat langdurige weddenschappen ons echt wel lang konden achtervolgen, dat was boekhouden en dan is de pret uit. Voor de vraag *Zal Damien Thiéry ooit het FDF verlaten?* (ja) hebben we nooit iemand moeten uitbetalen. 'Zeg nooit nooit', fezelde onze filosoof.

TEKST Geert Selleslach

Franse cultuur

De Alliance Française in Brussel geeft taalcursussen Frans, maar dit cultuurhuis brengt ook mensen van allerlei nationaliteiten samen en verbindt hen via taal en cultuur. Op deze plek in het centrum van Brussel tref je een microkosmos aan van onze multiculturele wereld.

TEKST Nathalie Dirix ■ FOTO Filip Claessens

Als je binnenwandelt in het gebouw van Alliance Française valt meteen op dat de muzen van goede smaak hier aan het werk geweest zijn. Een moderne, witte inkomhal met rode accenten laat vermoeden dat ook de andere ruimten met oog voor detail ingericht zijn. Zoals de gang waar op de muur gedichten in wervende letters geschreven staan die je de weg wijzen. 'Als je de grijze tekst volgt, kom je in één van onze 22 klaslokalen. De zwarte tekst brengt je naar ons *centre de ressources*. Dat is een plek waar je in alle rust lectuur over de Franse cultuur kunt raadplegen. Volg je de rode letters, dan kun je onze tentoonstelling van dichtbij bekijken', zegt Thierry Lagnau, directeur van de Alliance Française in Brussel.

'Onze kernactiviteit is het organiseren van taalcursussen Frans, waarvoor het voorbij

natuurlijk

Bonte tuin

Februari is de krokusmaand. Dan duwen deze vroege knolgewassen hun bloemen boven het maaiveld. Het gaat om een bonte mengeling van kleuren, met paarse, gele, witte en zwarte accenten en nog wat andere tinten afhankelijk van de voorouders van de bloeiende telgen.

De wonderlijke bloemen komen het best tot hun recht in gemaaid bloemenweiden die er nu redelijk kortgeschoren bijliggen. Een krokus is niet hoog; hij hoort het meest thuis in korte graszoden. Anders

zou je hem minder goed zien staan, en dat is zonde, want de krokus mag gezien worden, en wordt ook gezien door onder meer de vroegst vliegende insecten op zoek naar nectar en stuifmeel. Je ziet er gegarandeerd de eerste hommelmkoninginnen op die zich moeten rond eten om straks aan de eileg te beginnen en de eerste verzorging van het broed op zich te nemen. Later zullen werkmesters hun taak overnemen en blijft hun rol beperkt tot eitjes leggen. Hoe beter doorvoed zo'n beestje is, hoe meer kans bestaat

dat het nageslacht talrijk en gezond zal zijn. Maar er zijn ook nog andere snoepers op de kust. De eerst zweefvliegen en dagvlinders tekenen namelijk eveneens graag present aan de overvloedige dis. Bij zonnig weer zie je ze soms talrijk aanwezig op de vele bloemen.

De krokus is het levende bewijs dat je niet alle exoten met een scheef oog moet bekijken, zoals dat in natuurkringen wel eens het geval is. Ze zijn van oorsprong afkomstig uit meer zuidelijke en oostelijke

op smaak gebracht in Brussel

jaar maar liefst 4.500 mensen zich inschreven. We hebben een team van 75 lesgevers die met veel enthousiasme een heel diverse groep van studenten wegwijs maken in de Franse taal. In de eerste plaats leren zij Frans aan waarmee je onmiddellijk aan de slag kunt. Typisch voor onze organisatie in Brussel is het internationale karakter. Onze studentenbestand bestaat uit meer dan honderd nationaliteiten. Dat zorgt voor een kleurrijke groep, een bruisende sfeer en vooral voor een ideaal kader waarbinnen culturele diversiteit, één van onze basisprincipes, beleefd kan worden.'

Liefde voor fotografie

De galerij van de Alliance Française stelt regelmatig werk tentoon van bekende en onbekende fotografen. 'We organiseren wedstrijden waaraan amateurfotografen kunnen deelnemen. Onze laatste wedstrijd heet *On joue sur terre* en draait rond het thema spelen. Aan deze fotowedstrijden kan iedereen deelnemen die actief is in een land waar wij met de Alliance Française vertegenwoordigd zijn. Als je bedenkt dat onze organisatie zo'n 812 vestigingen heeft, dan is het logisch dat de respons groot en zeer divers is. Elke vestiging van de Alliance Française die deelneemt, selecteert twee werken van een fotograaf uit hun gebied. Al deze werken worden voorgelegd aan de Fondation Alliance Française, ons moederhuis in Parijs. Zij selecteren een winnaar en de dertig beste werken. De winnaar krijgt een solotentoonstelling in Parijs;

de dertig geselecteerde werken trekken de wereld rond en houden halt bij de verschillende vestigingen van onze organisatie.'

'Volgend jaar plannen we een tentoonstelling van de bekende 83-jarige Franse fotograaf Jean Mounicq. In de jaren 1960 en 1970 heeft hij voor het magazine *Elle* heel wat beroemde mensen gefotografeerd. Uit zijn collectie hebben we een selectie gemaakt van foto's die hij de voorbije vijftig jaar in een twaalfstal Europese landen heeft gemaakt. Met zijn foto's slaagt hij er telkens in om op een zeer authentieke manier momenten te vereeuwigen.'

Verschillende tinten Frans

In absolute cijfers neemt de interesse voor de Franse taal toe. Dit is vooral merkbaar in de Afrikaanse landen. De jongere generatie doet er steeds meer inspanningen om de Franse taal te beheersen. Frans verspreidt zich niet

alleen steeds meer over de hele wereld; de Franse taal neemt ook steeds andere vormen aan. Frans in Canada of Frans in Wallonië, er kan een wereld van verschil tussen zitten. 'Toen ik in België terecht kwam, viel me op hoe divers het Frans hier is. De Franse taal en cultuur in Brussel, Luik of op het Waalse platteland hebben elk een eigen karakter. Die lokale verschillen maken onze opdracht ook zo boeiend. Niet voor niets hebben de stichters van de Alliance Française van bij de start in 1883 een punt gemaakt van de lokale verankering. Het zorgt ervoor dat onze organisatie in elke vestiging een lokale raad van bestuur heeft, maar ook een lokale eigenheid. Is dat niet de essentie van cultuur: een eigen lokale invulling die maakt dat cultuur echt leeft en beleefd wordt door de mensen? Dat is in ieder geval de invulling die wij aan de Franse cultuur willen geven.'

DE Französische Kultur in Brüssel auf den Geschmack gebracht

Unsere Kernaktivität ist die Organisation von Französischkursen, zu denen sich im letzten Jahr immerhin 4.500 Menschen angemeldet haben. Typisch für unsere Organisation in Brüssel ist der internationale Charakter. Unser Studentenbestand setzt sich aus mehr als hundert Nationalitäten zusammen. Das sorgt für eine bunte Gruppe, eine rauschende Atmosphäre und vor allem einen idealen Rahmen, in dem kulturelle Vielfalt - eines unserer Grundprinzipien - gelebt werden kann', sagt

Thierry Lagnau, Direktor der Alliance Française in Brüssel. Die französische Sprache nimmt immer wieder andere Formen an. 'Als ich nach Belgien gekommen bin, ist mir aufgefallen, wie vielfältig das Französische hier ist. Die französische Sprache und Kultur hat in Brüssel, Lüttich oder im ländlichen Wallonien jeweils einen eigenen Charakter. Ist dies nicht die Essenz jeder Kultur: eine lokale Auslegung, die dazu führt, dass Kultur wirklich lebt und von den Menschen gelebt wird?'

regionen, maar ze doen het hier erg goed zonder agressief of invasief te zijn. Tegenwoordig zijn ze verkrijgbaar in vele kleuren en maten. De insecten zijn echter het meest gebaat met de wilde vorm omdat die het meeste voedsel bevat. Het zijn zowat de vroegste bloeiers met een grote hoeveelheid nectar en stuifmeel die voor veel insecten een echte voorraadkamer is.

Dus ja, plant ze gerust aan in je bloemenweide; je bewijst er de vroege insecten een dienst mee. Enfin, dat aanplanten had je

in november moeten doen, nu is het hier voor uiteraard te laat. Misschien kun je er volgende herfst aan denken? En eens je er enkele hebt, komen er snel meer tevoorschijn, want ze planten zich zowel voort via bollen als met zaad. Dit laatste bevat een aanhangsel waar mieren verzot op zijn, het zogenaamde mierenbroodje. Die beestjes verslepen nogal wat zaden, maar laten er af en toe vallen of leggen ze verloren. Daar ontstaan nieuwe planten uit. Schitterend, toch?

TEKST Herman Dierickx

Mobiel blijven, is noodzaak

Ergens naartoe kunnen gaan, is belangrijk als je ouder bent of ziek. Mobiel blijven, zorgt ervoor dat je onder de mensen komt en niet vereenzaamt. De Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer (MAV) heeft na één jaar bewezen dat er nood is aan vervoer voor mensen met een mobiliteitsprobleem.

TEKST Gerard Hatekeur • FOTO Filip Claessens

Het proefproject MAV ging een jaar geleden van start in achttien gemeenten van het Pajottenland. Vanaf 1 april wordt het uitgebreid naar het hele arrondissement Halle-Vilvoorde. Voor Luc Van Camp, coördinator van de mobiliteitscentrale, is de evaluatie positief. 'Voor de 852 mensen die de MAV afgelopen jaar opbelden, zochten we een oplossing voor hun vervoerprobleem. 80% van de mensen die ons opbelden, zijn ouder dan 60 jaar. Ze kunnen geen gebruik maken van de bus, trein of tram voor dringende verplaatsingen naar de huisarts, het ziekenhuis of de winkel. Sommigen staan op hun zelfstandigheid of onafhankelijk-

heid en willen voor het persoonlijke vervoer geen beroep doen op familie. Dikwijls gaat het ook om mensen die alleen staan en geen kinderen of familieleden hebben in de buurt of vereenzaamd zijn. We krijgen soms schrijnende oproepen. Zo bijvoorbeeld van een jong gezin dat onregelmatige werktijden heeft, geen uitzondering durft vragen aan de werkgever uit schrik hun baan te verliezen, maar die hun kind zelf niet naar het bijzonder onderwijs kunnen brengen. Voor die en vele andere probleemsituaties zoekt MAV een oplossing op maat.'

Info en doorverwijzing

'De eerste kerntaak van de mobiliteitscentrale is mensen de nodige informatie geven. Zo informeren we hen over bestaande premies voor schoolvervoer of woonwerkvervoer. De tweede kerntaak is doorverwijzing. Bij ruim de helft van de oproepen konden we mensen doorverwijzen naar de dienst *sociaal mobiel* van een ziekenfonds of naar de mindermobielencentrale in de eigen gemeente. Voor de korte verplaatsingen naar de arts, de winkel, een optreden of feestje is de mindermobielencentrale zeer belangrijk', benadrukt Van Camp. 'Zo'n centrale steunt op vrijwilligers die tegen een bescheiden kilometervergoeding met de eigen wagen mensen vervoeren. Onder

de vrijwilligers tref je veel vroeg- of jonggepensioneerden aan. Het zijn mensen die zich nuttig willen maken. Ze hechten veel belang aan het sociaal contact en vriendschap. Hun grootste beloning bestaat uit de dankbaarheid van mensen die ze vervoeren. Toch wordt het tegenwoordig moeilijker om nieuwe vrijwilligers te vinden. Er zijn verschillende redenen: het aantal vrijwilligers neemt af omdat mensen langer werken. Bovendien stijgt door de vergrijzing de vraag naar aangepast vervoer. Van Camp beseft dat gemeentebesturen het moeten rooien met minder middelen. Toch vraagt hij de lokale besturen vooral niet te besparen op de subsidie voor de mindermobielencentrale. Het aangepaste vervoer haalt mensen uit hun sociaal isolement en maakt het mogelijk dat minder mobiele personen langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.'

Basisbehoefte

'MAV is geen vervoerdienst, maar een belangrijke draaischijf van informatie, die mensen gericht kan doorverwijzen. Voor rolstoelgebruikers die in de regio wonen zoekt MAV aangepast vervoer voor een verplaatsing van maximum 35 km. Die toekenning van aangepast vervoer is onze derde kerntaak. Telkens zoeken we naar de meest gunstige regeling

EN Helping people to stay mobile

Getting from one place to another is important for people who are old or ill. Staying mobile means socialising more and not becoming lonely. After one year, the Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer (MAV – an assisted transport helpline) has proved there is a genuine need to offer transport to the mobility-impaired. '80% of the people who telephone us are in the over-60s age group. They are unable to use the bus, train or bus services to pay an urgent visit to a doctor or hospital or reach the shops for something important. The helpline provides information, referring people to assisted transport services', says the coordinator Luc Van Camp. The helpline's catchment area is being extended to the entire Halle-Vilvoorde district. Dilbeek, Wemmel, Meise, Asse, Grimbergen, Opwijk, Londerzeel and Kapelle-op-den-Bos are to be added in early February and the other municipalities in the district starting from 1 April.

voor de rolstoelgebruiker. Dit kan met de Dienst Aangepast Vervoer van de vzw Eigen Thuis of via een privévervoerder zoals Blommaert of Seniority. Voor een groep mensen betekent het aangepast vervoer een hele hap uit hun budget. Neem een alleenstaande die moet rondkomen met een leefloon van 900 euro. Als hij drie keer per week gebruik maakt van het aangepast vervoer voor zijn nierdialyse moet hij zelf na de bijdrage van de overheid nog altijd 160 euro per maand uit eigen zak betalen voor het vervoer. Dit is bijna 20% van zijn maandinkomen.'

Mobiliteit is een basisbehoefte. Daarom is Van Camp tevreden dat het project van de MAV wordt uitgebreid naar het hele arrondissement Halle-Vilvoorde. Begin februari komen Dilbeek, Wemmel, Meise, Asse, Grimbergen, Opwijk, Londerzeel en Kapelle-op-den-Bos erbij en vanaf 1 april de overige gemeenten van het arrondissement. Het proefproject heeft al heel wat ervaring opgebouwd en de medewerkers zijn vertrouwd met de meest voorkomende vragen van bellers. In de komende weken gaat Van Camp persoonlijk langs in alle gemeenten, OCMW's en thuiszorgdiensten om de MAV-dienstverlening kenbaar te maken. Hij gaat ook in op de vraag van artsenkringen, ouderverenigingen, welzijnsraden of sociaal-culturele verenigingen om toelichting te geven over de werking van MAV.

i Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer, gratis infolijn 0800-26535, halle-vilvoorde@mav.info of www.mav.info.

Groenten

Ik weet niet hoe het met jou zit, maar ik moet groenten hebben. Elke dag. Liefst gegrild of gestoofd en regelmatig ook eens rauw en/of koud. Die gegrilde en gestoofde groenten, dat is in de winter geen probleem. Maar rauwkost, dat is een ander paar mouwen.

TEKST Karla Goetvinck

In de lente maak ik asperges op zijn Vlaams, in de zomer zongerijpte tomaten met buffelmozzarella, en als het weer een beetje meezit, kan je de zomer ook op je bord rekken tot in de herfst. 's Winters kwam ik lange tijd niet verder dan witloof met mayonaise. Of geraspte worteltjes. Wel eens lekker als bijgerecht, maar niet geschikt als kroon op een gevarieerd koud buffet (zo klonk dat vroeger) of een tafel tapas (zo klinkt het wat modieuzer) zoals ik dat zo graag eet. Maar na enkele decennia receptjes sprokkelen heb ik mijn draai gevonden.

Mijn meter

Inspiratie zocht ik onder andere bij mijn grootmoeder en bij mijn vaders overlevering van haar recepten. Toen zij jong was, bestond er geen supermarkt die tomaten of komkommers verkocht in februari. Ze deed het met wat er nog lag in de kelder of stond in de hof. Naast witloof met *muisenoorkes* (veldsla) maakte ze prei met ei. Eén of twee hardgekookte eieren prakten met een eetlepel mayonaise en daar zeer fijn gesneden preiwit onder mengen; ongetwijfeld het lievelingspotje van mijn kinderen op zo'n winters buffet. Ook rauwe witte en rode kool stonden op het menu, fijn geschaafd met de mandoline en minstens een uur (of een nacht) gemarineerd in een paar lepels azijn en wat zout. Ik laat de azijn en het zout meestal opkoken voor ik het over de groente kieper, dat werkt nog beter. Gemarineerde kool is beter verteerbaar en ook lekkerder, zeker als je een lekkere appelazijn of zo gebruikt.

Bomma 2.0

Voor andere groenten gaf ik haar keuken een twist. Gekookte bietjes zijn heerlijk met een vinaigrette met veel (2 of 3 eetlepels) straffe mosterd, of met 100 g feta over gebrokkeld (de beste is diegene die verkocht wordt in een bakje wei, die is lekker smeug). Of probeer eens twee geraspte wortels met een appel in blokjes, een lepel mayo, een lepel yoghurt en een theelepel mosterd en daar dan geroosterde sesamzaadjes over. Witloof en veldsla kan je pimpen met wat broodkorstjes en blauwe kaas. Van Jeroen Meus leerde ik om de kaas te smelten in een scheutje kokend water en dat dan te mengen met een zelfgemaakte mayonaise op basis van notenolie: zalig! In een zachte winter kan je inlandse waterkers of radicchio vinden om dit slaatje nog wat meer pit te geven.

De middellandse zee

De Mediterrane keuken leerde me pasta met winterpesto te maken: een handvol peterselie, evenveel gepelde walnoten en parmezaan met wat olijfolie, een teentje look, zout, peper en enkele druppels citroen in de blender. Spanjaarden toonden me hoe je een carpaccio maakt van rauwe champignons, gemarineerd met truffelolie en citroensap. En bij de Italiaan smaakten de carpaccio van rauwe venkel met partjes bloedappelsien en de lauwe venkel met blauwe kaas ooit zo goed dat ik het thuis namaakte. Zo kan je trouwens ook van knolselder of pastinaak een lekkere antipasto maken: 100 g blauwe kaas smelten in 200 ml (soja)room, over een schotel flinterdun geschaafde groenten gieten en een klein uurtje in een oven op 200 °C.

Nu nog enkele winterse pastagerechten zoeken. Want dat wil, die winterpesto niet te na gesproken, nog niet lukken. Die spaghetti met savooikool en gebakken broodkruim van vorige week was toch niet echt een succes thuis. Tips zijn altijd welkom.

Oog voor de Rand

In onze fotoreeks *Oog voor de Rand* geven verschillende fotografen hun onverwachte, originele en soms afwijkende kijk op onze streek of een culturele activiteit.

‘Dit tafereel speelt zich af op een zomerse zondagnamiddag in *le Cercle Royal de la Voile (CRV)*. Ik kom er al jaren. Het clubhuis uit 1925 ligt aan het kanaal, ter hoogte van de Verbrande Brug. De tijd staat er stil. Het is de ontmoetingsplaats van clubleden die er een boot hebben liggen. Ook een bonte mix van toegangers, muzikanten, artiesten en families met kinderen vertoeven er

graag. De uitbater verzamelt bootjes en aan de wanden hangen voorwerpen uit de scheepsvaart en portretten van de stichters van deze fascinerende plek. Het is een beeld uit mijn nieuwste fotoproject dat de vergane glorie, maar ook de vernieuwing van de kanaalzone zal tonen.’

Dirk De Cubber (*1965) werkt als freelance fotograaf voor diverse productiehuizen, televisiezenders en andere bedrijven. In zijn werk wil hij vooral de mensen en hun verhalen op de voorgrond plaatsen.
www.dirkdecubber.com

In het spoor van de liefde trok de Mexicaanse Thamara Cruz vier jaar geleden naar Dilbeek. Ze geniet er van concerten en volgt cursussen, leert Nederlands, is vrijwilligster bij Oxfam Wereldwinkels. 'Ik wil mezelf ontwikkelen. Ik wil meer zijn dan een moeder.'

TEKST Johan De Crom ■ FOTO Filip Claessens

Meer dan een moeder

Van wereldstad Mexico City met zijn 27 miljoen inwoners padoes naar Dilbeek? Dat red je niet met het woord *cultuurschok*. Dat is van een metropool naar een kluitje aarde tuimelen, iets van een struikgewas. Wat ruist er door je hoofd? 'Het is hier zo klein! Hoe moet ik hier leven?', vroeg Cruz zich af. Al zag ze geen andere optie. 'Voor onze kinderen wilden we liever niet in Brussel wonen. Er zijn bijna geen parken, er is geen ruimte en veel luchtvervuiling.'

Het was haar man Philip die ze vier jaar geleden naar dat lapje *called* Dilbeek was gevolgd. Cruz leerde hem kennen in Mexico City. De Vlaming uit Roeselare werkte er als project manager in de communicatietechnologie. Ze kregen er een zoon, Ian (7), en Cruz waagde mee de stap naar het Europese continent. Daar werd Eli (4) geboren.

Op dit moment heeft Cruz geen werk, maar ze stort zich in allerlei activiteiten. 'Ik wil mezelf kunnen ontwikkelen en niet afhankelijk zijn van mijn man. Ik wil meer zijn dan een moeder', zegt Cruz stellig. 'Ik lees aandachtig de cultuurpagina's van RandKrant, een goede manier om de regio te leren kennen. Vooral theater en schilderkunst,

klassieke concerten en jazz boeien mij. We gaan graag naar voorstellingen en zijn regelmatig gasten van Den Tat. Ik heb ook al cursussen persoonlijke vorming gevolgd, maar dat is wel moeilijk in een andere taal.'

Niet afnemen, maar bijbrengen

In een kleine gemeente als Dilbeek vinden mensen rust en geborgenheid, maar een stelling als Cruz stoot er ook op controledwang en bescherming van het eigen goed. Van de kanten van een dobbelsteen ben je snel af gevallen. 'Niet iedereen is hier even vriendelijk voor me. Ik denk dat veel mensen bang zijn dat buitenlanders dingen komen afnemen of een plaats innemen die voor hen is bestemd. Ik wil hier nochtans alleen maar bijdragen.'

Ook daarom is Cruz vrijwilligster bij Oxfam Wereldwinkel Dilbeek. Ze richt er de etalage in. In CC Westrand schuift ze aan bij de Spaanse conversatietafel, waar Vlamingen in een vrije babbel Spaans leren. In Mexico studeerde Cruz sociaaleconomische wetenschappen en ze werkte een programma uit rond artisaanaat, gericht op kansengroepen. Met een vergelijkbaar project probeert ze nu in Brussel Mexicaanse vrouwen samen te brengen.

MOOISTE HERINNERING

Het licht en de kracht van de zon.

GROOTSTE MEXICAAAN

Priester Solalinde en schrijver en Nobelprijswinnaar Octavio Paz.

MOOISTE PLEK

Treinreis en Cañadas del Cobre, langs de Caraïbische kust.

Gesloten wereldje

Cruz weet haar tijd zinvol te besteden en ontmoette al vele fijne mensen, maar het blijft een beetje zoeken naar langere vriendschappen en gelijkgezinden. 'Het nadeel van een dorp is dat de kringetjes nogal gesloten zijn. De meeste mensen kennen elkaar van de lagere school, ze zijn samen opgegroeid. Dan is het soms moeilijk om daar tussen te komen. Een Antwerpenaar is hier evenzeer een buitenlander als een Mexicaan', lacht ze. 'Daarnaast ontmoet ik overdag vooral jonge mensen of senioren, de anderen zijn gaan werken. Zo kom ik moeilijk met leeftijdsgenoten in contact waarmee ik ervaringen kan uitwisselen. Dat lukt nog het makkelijkst via de school van de kinderen.'

Melancholie

Ter voorbereiding op ons gesprek formuleerde Cruz in haar moedertaal haar gevoelens en gedachten over de verhuizing naar België. Die eerlijke getuigenis start, vrij vertaald, zo: 'Dit is een bondige beschrijving van mijn ervaringen als migrant, zonder de bedoeling mij te beklagen of mij als slachtoffer op te stellen.' Ze vermeldt verder: 'Het gevoel ergens bij te horen, bezorgt ons de kans om onszelf te identificeren met onze omgeving. Iedereen wil immers erkend worden en het gevoel hebben te bestaan.' Ze besluit: 'België is een land waar het wolkendek lang dik en gesloten kan zijn en waar ik makkelijk melancholisch kan worden. Dan mis ik mijn dierbaren en mijn geboorteland.' De Mexicaanse inwijkelinge en jonge moeder tracht het juiste te doen.

FR Plus qu'une mère

Passer subitement de la ville mondiale de Mexico City et ses 27 millions d'habitants à Dilbeek? Le seul mot choc culturel ne suffit pas à l'expliquer. 'Tout est si petit ici! Comment faire pour vivre ici?' se demandait Thamara Cruz. Actuellement, Cruz est sans travail, mais elle s'investit dans toutes sortes d'activités. 'Je veux pouvoir m'épanouir moi-même et ne pas dépendre de mon mari. Je veux être plus qu'une mère.' Cruz est bénévole chez Oxfam Wereldwinkel Dilbeek, elle participe à la table de conversation d'espagnol au CC Westrand et réunit les femmes d'origine mexicaine. Cruz a déjà rencontré de nombreuses personnes sympathiques, mais elle est toujours à la recherche de plus longues amitiés et de personnes partageant ses opinions. 'Je pense que beaucoup de gens craignent que les étrangers viennent leur prendre des choses ou occuper la place qui leur est destinée. Je veux simplement apporter ma petite contribution.'